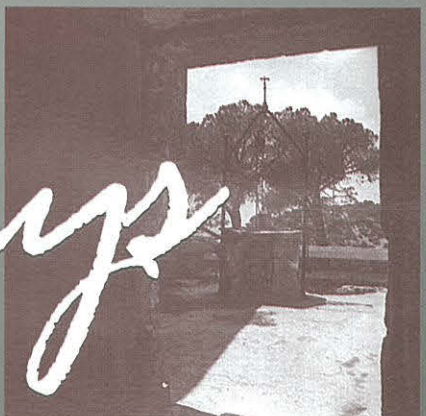
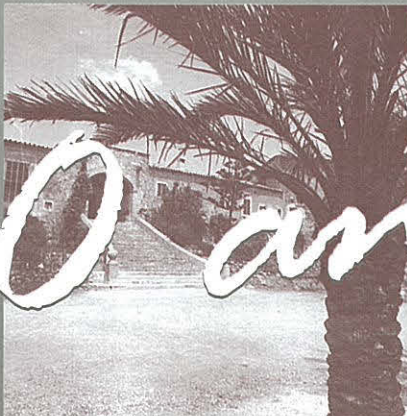
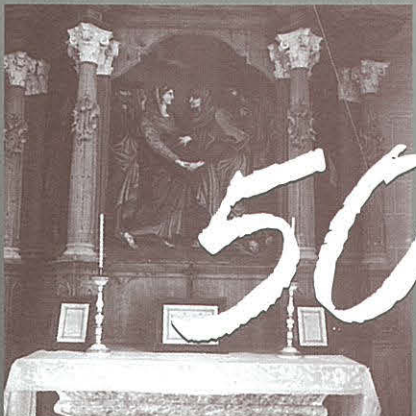
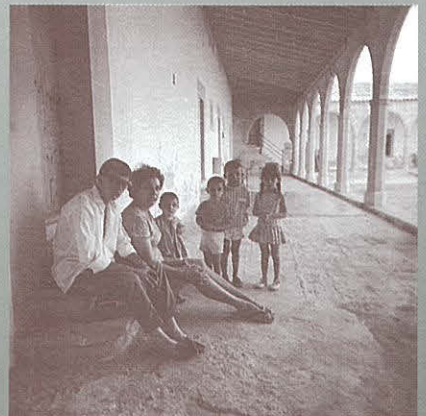
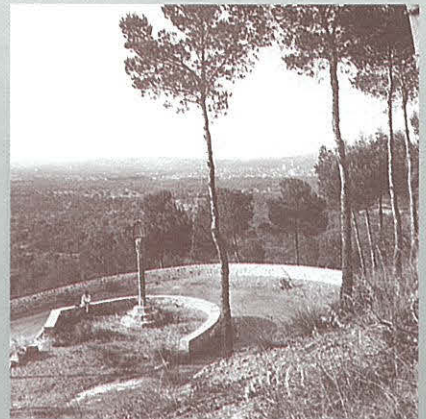
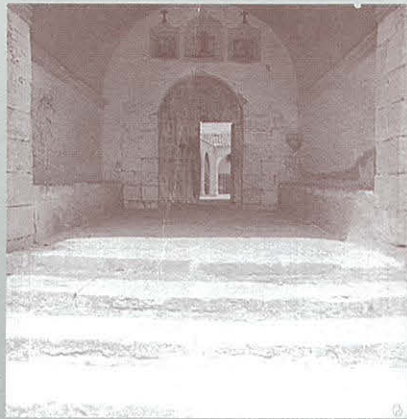

MAIG 1998 - ANY XIX - PREU 300 PTS - NÚM 65

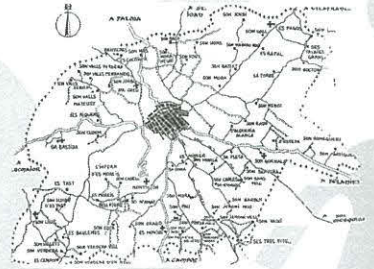
Llum d'Oli

P O R R E R E S

500 anys

500 ANYS MONTI-SION

Llum d'Oli

Maig 1998 - Nº 65

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67-1r.
Tel/Fax 64 71 86

Coordina:

Joana Mora i Cerdà

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló i Taberner
Bernat Bauçà i Garau
Antoni Gornals i Mesquida
Vicenç Mari i Sastre
Ferran Ribas i del Blanco
Bartomeu Servera i Sitjar

Col.laboradors/es:

Julià Barceló i Auli
Joan Barceló i Bauçà
Maria Barceló i Crespi
Xim Barceló i Janer
Damià Duran Jaume
Rafael Ferrà Martorell
Tomeu Gari Salleras
Grup d'Esplai
Grup Foganya
Francesc Grimalt
Sebastià Melià i Mora
Joan Oset
Rafel Picornell Serra
Gabriel Roig

Portada

Fotografies de Monti-sion (anys 60)
Foto Salleras
Propietat d'Antònia Cuenca

Fotografies

Fotos Vidal

Imprimeix

Planogràfica Balear, S.L. Tel 60 48 32

Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors

DINAMITZAR MONTI-SION

Atots els porrerencs ens és difícil parlar de Monti-sion d'una forma objectiva i sense apassionaments, perquè sempre deim que ho estimam molt, però el que tal vegada no ens hem plantejat mai és que aquest amor és egoista ja que quasi sempre demanam i poques vegades donam.

La història és molt llarga, interessant i plena de vivències per a tots els nostres avantpassats, amb aquests cinc-cents anys han passat moltes de coses: temps de glòria, temps de penombres, però que sempre han arrelat dins el viu dels porrerencs, i mai no sabríem dir quina ha estat la primera i la darrera aventura al puig tan venerat: Aula de Gramàtica, carretera, reformes a l'edifici, sermons, conferències, noces....

Però, el nostre comentari d'aquest Llum d'Oli, dedicat a Monti-sion, vol mirar el present i el futur, sense apassionament, però com uns bons porrerencs que desitjam el millor per al santuari i el seu entorn.

Tots estam d'acord que és un lloc preciós: físic, sentimental, de fe... però també molts estarem d'acord en el fet que li manca vida, li manca calor, li manca millorar l'entorn, hi manquen bastantes de coses perquè sigui un lloc on es respiri dinamisme.

De tot això, sens dubte en tenim la culpa un poc tots, uns més i els altres manco, però cada un dels porrerencs ens hauríem de sentir un poc responsables que Monti-sion no sigui un lloc amb més activitat; amb això no volem dir activitat comercial, com a d'altres santuaris, sinó activitat de tot tipus per millorar dia a dia el que deim que estimam tant: cicles de conferències, activitats parroquials, culturals, de les escoles, de les entitats, de l'Ajuntament, lluita per millorar el desastrós entorn (graveres, jardins, voreres carretera, fems). Recordem que Monti-sion és un poc de cada un de nosaltres i que tots hauríem de contribuir a millorar-ne la situació i no limitar-nos a anar-hi un cop l'any el dia de la festa.

EL COL·LEGI DE GRAMÀTICA DEL PUIG DE MONTI-SION

Maria Barceló Crespi

Com a un destacat antecedent d'un centre d'ensenyament a la vila de Porreres cal esmentar el col·legi de Gramàtica del puig de Monti-sion. El puig porrerenc ha desenvolupat al llarg dels anys dues funcions importants: santuari marià i escola de gramàtica llatina.

A part del santuari la importància de dit puig radicava en el seu Col·legi almenys a partir de principis del segle XVI. ⁽¹⁾ Malgrat no comptar amb gaire notícies referides a la Vila com a centre executor de funcions culturals, en aquella època, sí sabem que la Universitat (s'entengui Ajuntament) de Porreres mantenia el Col·legi gaudint els jurats del dret d'anomenar mestre així com senyalar i pagar-li l'assignació.

L'any 1483 el rei Ferran el Catòlic aprovava l'establiment de l'Estudi General a la ciutat de Mallorca. A la part forana, a més d'alguns con-

vents de la ciutat, sorgiren escoles de gramàtica llatina com a centres d'estudis previs per accedir a l'Estudi General.

Aquestes escoles eren la del puig de Randa (1502?), la del puig de Santa Magdalena

d'Inca (1534) i la del puig de Monti-sion de Porreres més o menys sorgida per les mateixes dates.

Tot l'ensenyament de l'Estudi General era dictat en llatí. Per això, i també com a preparació humanística, era necessari cursar els estudis de gramàtica llatina abans de començar els d'art o els de filosofia. Així, doncs, els estudis verificats en aquestes tres escoles servien per poder ingressar a la Universitat.

Sembla quedar fora de dubte que l'església actual de Monti-sion fou començada a les acaballes del segle XV però el que no se sap amb certesa és la data de la inauguració del Col·legi. Consten proves certes que a mitjan segle XVI el Col·legi es trobava en un moment d'esplendor i que el número d'estudiants era considerable. ⁽²⁾

Com a nota curiosa es pot citar un incunable ⁽³⁾ de les *Metamorfosis* d'Ovidi, imprès el 1497, que té la portada i la darrera pàgina plenes d'inscripcions que recorden els distints propietaris que tengué aquest valuós exemplar. Una d'elles diu: *Aquest Ovidi és d'en Sebastià Servera estudiant en lo puig de Montission sots disciplina de*

mestre Mateu Calafat 1551. A 5 de octubre vinguí yo Sebastià Servera en lo puig de montission en l'any 1551. Així sense pretenir-ho aquest estudiant ens ha deixat unes dades ben interessants per a la història del nostre col·legi.

Del 10 de juliol de 1718 tenim referència de l'elecció del prevere Joan Sastre com a mestre de Gramàtica de Monti-sion, el qual cobrava 10 lliures de salari, quantitat certament superior a la que rebien altres càrrecs municipals. Se'l confirmà en el càrrec en els anys següents augmentant-li en 5 lliures el salari a partir del 27 de maig de 1728. A l'acte municipal del 21 d'octubre d'aquest mateix any consta que el dit Joan Sastre no desitjava continuar en el seu càrrec per trobar-se cansat i per tant suplirava que volia rendir comptes de tot el que se li va entregar en els moments en què hi accedí i que constava en l'inventari. El dia de Tots Sants del mateix anys es proposà i anomenà com a nou mestre de Gramàtica al prevere Antoni Escarrer amb salari de 30 lliures anuals ⁽³⁾.

La festivitat de Santa Catalina, patrona dels estudiants, es celebrava amb tota pompa. El dia abans es preparava una gran fogatera, que a Porreres anomenam "binerbo", i entrada la nit li prenién foc. Les altes flamarades que desprenia recordaven als porrerencs i gent dels voltants la gran solemnitat que al dia següent havia de tenir lloc. La festa consistia en missa solemne, representació d'una obra de teatre sobre la vida de la santa, jocs i un refresc on estaven presents els bunyols i la mel.

Tot d'una que els visitant posa el peu a la clastra de Monti-sion,

única de planta pentagonal irregular existent a la nostra illa, al front pot contemplar l'aula de gramàtica. Aquesta sala, edificada el 1694, està coberta per una volta de canó sostinguda per tres arcs i l'enrevolta un bans de pedra afegit a la paret. Les seves dimensions són 20,30 m. de llargària per 5'40 d'amplària.

Avui, dins aquesta aula on s'explicava la gramàtica llatina i altres matèries humanístiques, regna el silenci. El col·legi deixà d'existir el 1835. Emperò la seva empremta dins l'àmbit cultural ha de ser considerada un antecedent important com a centre docent de primer ordre no sols a nivell local sinó també d'abast illenc.

⁽¹⁾ Gaspar MUNAR: El Santuario y Colegio de Nuestra Sra. de Montesión (Porreres), Palma (1968).

⁽²⁾ Segons Jeroni de Berard, a finals del segle XVIII hi havia més de 50 estudiants. Gerónimo de Berard: Viaje a las villas de Mallorca. 1789, Palma, 1983, pàg.212.

⁽³⁾ Manuscrit que es conserva a la Biblioteca Balear de la Real.

⁽⁴⁾ Maria Barceló Crespi/Bartomeu Servera Sitjar: vida municipal i Nova Planta. Porreres, 1718-1728, Porreres, 1993, pàg. 20.

SOBRE MONTI-SION

Maria Barceló Crespi

Opinions i comentaris que ha merescut el santuari de Monti-sion per part de cronistes, erudits, viatgers, etc.

Jeroni de Berard:

Cap a finals del segle XVIII escrivia: *fuera de la villa y a 1500 pasos hacia el sudsudoveste mantiene la misma villa, por sus referidos regidores, un famoso y rico santuario que llaman el Monte Sion, dedicado a Nuestra Señora bajo este título, donde, con opulencia de más de 52 alumnos, expresamente y dotado con 70 libras, enseña un clérigo allí destinado, las primeras letras en un bien dispuesto colegio seminario, y es digno de extrañarse que, en lugar de estudios y letras, se olvidasen de notar y conservar la memoria de su origen y fundación, sino es como en otras villas fuese allí su primitiva población. tiene tierras de la porción del monte que le producen 50 libras de renta al año. Donado, para las limosnas como santuario, y recoge estudiantes de toda la Isla.*⁽¹⁾

Josep M. Quadrado i Pau Piferrer: *En el silvestre cerro de Montesión, único casi que en la comarca descuella al sudoeste, al santuario de gótica estructura, dedicado desde*

remotos tiempos a la Visitación de la Virgen, tenía el pueblo adjunta una escuela de gramática hasta época muy reciente; edificio de anchuroso patio, acaso utilizable para

colegio, que domina llanuras tapizadas de mieses y viñedos.⁽²⁾

⁽¹⁾ Gerónimo DE BERARD: viaje a las Villa de Mallorca. 1789, Palma, 1983, pàg.212

⁽²⁾ PIFERRER Pablo y QUADRADO José M. : Islas Baleares, Palma, 1969, pàg.512

SOBRE UNA OBRA D'OVIDI

Maria Barceló i Crespi

A la Biblioteca Balear de La Real es conserva un incunabile, amb la signatura BB-SL 91, de les *Metamorphoses* del poeta llatí Publio Ovidio, amb comentari de *Raphael Regio*. Les *Metamorphoses* és una obra consistent en una col·lecció de mites grecs. Sembla que el comentarista la dedicà a Francesco Gonzaga, duc de Mantova. El llibre en qüestió va acabar d'imprimir-se el 8 de juliol de 1497. Val a dir que un incunabile és un llibre imprès des de la invenció de la impremta fins l'any 1500.

En una nota manuscrita el pare Gaspar Munar, forjador de la Biblioteca Balear, va apuntar que antany dit llibre va pertànyer a la biblioteca d'Antoni Villalonga i que després anà a parar a mans d'Antoni Mulet a qui el comprà la Real l'any 1961.

I encara més abans aquest llibre havia estat pertinença de Sebastià Servera, un estudiant del Col·legi de Monti-Sion a mitjans segle XVI.

ASSESSORIA LABORAL I SEGURETAT SOCIAL

JAUME VIDAL BAUÇA

GRADUAT SOCIAL, COL. N° 298

Assessorament a l'empresari, treballador i pensionista.

C/ des Vent, 6 - Tel.: 16 80 38
(horabaixes)- PORRERES

NOTÍCIES DE TRES MESTRES DE GRAMÀTICA (1775-1814)

Rafel Ferrà i Martorell

Imatge de Montí-Sion des de el campanar de lesglèsia.

Entre la documentació conservada a l'Arxiu Diocesà de Mallorca hem localitzat tres documents que fan referència a tres porrerencs que foren mestres del Col·legi de Gramàtica que va existir a Montí-sion des del segle XVI fins gairebé la meitat del segle XIX.

Aquests documents formen part dels expedients que es tramitaren per la formació del títol de patrimoni d'aquests tres mestres i que les

era preceptiu per poder assolir els ordres majors, doncs eren clergues de primera tonsura.

En el primer document¹, que data de l'any 1775, el batle Jaume Cervera i els regidors de la vila de Porreres, Guillem Mora, Joan Nebot del Puig, Gabriel Oliver i Francesc Mora, exposen que "... en el distrito de dicha villa y Monte, y en él un Oratorio público llamado el Seminario de Montesión distante del poblado cosa de media hora; en

que vive un maestro de Gramática y primeras letras con sus discípulos; que al presente es Sebastián Rosselló (clergue i titular de la Vila de Porreres, fill de Rafel Juan i de Coloma Gelabert, natural de Porreres), clérigo de primera tonsura."

"En dicho Oratorio sería muy conveniente se celebrase Misa todos los días; y que el Maestro de la enseñanza fuese confesor. Pues para lo primero los muchachos se inclinarían hacia el Sto. Sacrificio de la misa y los muchos devotos que frecuentan aquel Santuario quedarían asistidos del mismo Sto. Sacrificio; y muchos apreciarían el confesarse."

"Si el maestro de la enseñanza fuese sacerdote y confesor quedaría todo subsanado; y respecto que en el actual residen las circunstancias que corresponden para todo; y que no le faltara el debido título patrimonial por tanto, a fin de que los muchachos que habitan en el referido seminario y los vecinos y devotos de aquel santuario queden asistidos con la misa diaria y de confesor los que quieren confesarse."

BAR-RESTAURANT ES CENTRO

NOCES - COMUNIONS - BATEJOS - MENUS DIARIS

Av. Bisbe Campins, Tel. 16 83 05 - PORRERES

Escales de Monti-Sion.

“A su Ilustrísima y Reverendísima rendidamente suplican se digne admitir a los sagrados órdenes previos los debidos exámenes al expreso Sebastián Rosselló con la obligación de haber de confesar y enseñar el catecismo...”

El segon expedient² és de pocs anys després de l'anterior (1783) i fa referència a Gabriel Oliver, fill de Bartomeu i Catalina Rosa Rosselló,

de los estudiantes en el Monte de esta villa es mozo de buena vida y costumbres...”

L'altre expedient³ pertany també a la formació del títol de patrimoni. En aquest cas, el de Bartomeu Mora Ferrer, de 31 anys, fill de Gabriel i de Miquela Ferrer, i germà de Miquel Mora de Son Batlet. En aquest document del 8 de juliol de 1814 se'l defineix com a

natural de Porreres, de 24 anys d'edat i, també, clergue de primera tonsura. El rector de Porreres, Antoni Moll, hi certifica que “...el licenciado Gabriel Oliver, clérigo, maestro actual

“... acòlit i mestre catedràtic de gramàtica de Montision.”

Seria, doncs, Bartomeu Mora un dels darrers preceptors del Col·legi. De fet, a la relació de preceptors que Joan Feliu exposa en el seu llibre *Noticias históricas sobre el Santuario de Montesión de Porreras*, i que va obtenir de la consulta dels llibres de visita fetes al Santuari pels bisbes de la Diòcesi, Bartomeu Mora hi figura com al penúltim, sense concretar l'any, i abans de Miquel Mora (1835) que va ser el darrer.

¹Arxiu Diocesà de Mallorca. Sign. 21/6/22.

²Arxiu Diocesà de Mallorca. Sign. 21/15/16.

³Arxiu Diocesà de Mallorca. Sign. 21/39/20.

VIAJES
PEGASO S.L.

Germans Leiva

Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 75 10 28 - Fax: 75 05 67

BAR CA SA VIUDA

Especialitats:
“Callos”, frit i llengua

C/. d'en Veiet, 1 - Tel. 64 70 57 - PORRERES

SUPERMERCAT
CAN MURTO

Carnisseria, xarcuteria, peix congelat,
merceria, perfumeria
AMB SERVEI A DOMICILI

C/ Sa Galla, 94 - Tel. 64 70 53 - PORRERES

EL 30 D'ABRIL DE 1936 A MONTI-SION

Bernat Bauçà

A la primària dels anys 60, un grup de porrerencs residents a Palma varen crear una associació que tenia per nom la *Colonia Porrerense*; el 1963, la junta directiva estava encapçalada pel notari Francisco Noguera, "Rebas-sa", com a president honorari; com a president hi havia Jordi Rosselló Andreu "Ca s'escolà"; i la junta directiva estava formada per 9 membres més, tots ells porrerencs.

Entre les nombroses activitats que duïen a terme hi havia un fulletó informatiu que tenia per nom Binerbo, el qual tenia com a patrona la Verge de la Monti-sion. En un d'aquests nombres de l'any 1963, hi ha un interessant escrit realitzat pel Pare Toribio Rosselló, el qual fa referència a Monti-sion:

Puesto a rebuscar papeles viejos en busca de algo nuestro, de nuestra historia, de típicas costumbres, encuentro unos versos que daba por perdidos, ya que nunca vieron la luz pública, y ellos me recuerdan una fecha, lejana ya, en que Porreras sintió el escalofrío de una sacudida emocionante.

Era el 30 de agosto de 1936. La placidez y dulce quietud de nuestros campos, antes solo interrumpida por la balada del pastor y el suave son de esquilas, ahora, lo era por el tronar de cañones que, hacia Levante, lanzaban sus obuses sobre pueblos indefensos.

Una guerra entre hermanos, doblemente deplorable, había hecho su aparición.

En busca de la Protección Divina y ¿como no? de la virgen Porrerenga, en la tarde de aquel día salía de nuestra Parroquia, una Procesión de penitencia hacia Montesion.

No se oían alegres compases de música, ni repiques de campanas, ni cantos de alegría. no se llevaba imágenes en vistosas andas. Solo sí, una cruz, la Cruz del Viernes Santo, enhiesta, desnuda, severa sin más adorno que el lienzo del descendimiento, acompañada de los Apóstoles. En un impresionante silencio se oía el rezo del Rosario y las notas graves, solemnes, lastimeras del inolvidable Miserere del Jueves Santo.

Nunca más exacta la frase "todo el pueblo" se reunió en Montesión. Se habían editado 2.000 estampas que a penas si alcanzaron a la mitad de los asistentes.

En la Capilla, Claustro y corredores flotaba una densa nube de melancolia y dolor. Casi ser tantos, faltaban 120 jóvenes, la flor de la juventud porrerenga, que en tierra lejanas luchaban por su Patria y por su dios y de los que 20 no volverían jamás.

Recuerdo que el predicador al final del sermón, en emocionante apóstrofe decía: Padres y Madres, si un día recibis una carta enlutada portadora de fatal noticia: ¡No lloreis! Tened la seguridad que vuestros hijos han muerto por la causa más justa y más santa. Sus nombres quedarán bravados en las paredes de este Santuario, y su memoria será eterna.

La, entonces pujante Femenina de Acción Católica, prometía solemnemente reunirse todos los Sábados en la Capilla del Rosario para impetrar de la Virgen su protección sobre aquellos 120 jóvenes hijos de Porreras.

Y durante largos años al atardecer de los sábados, se reunían en nuestra Parroquia, y sus voces dulces, suaves, virginales entonaban estas estrofas inspirada en aquel 30 de agosto de 1936

Virolai a la Mare de Deu de Montision

El bell estol de l'Acció Católica humil ve a pregar.

Som d'un roser ponselles mig descloses en torn del Sant Altar.

A vostres peus, oh Verge Immaculada, juntam els cors detne remell flairós: el nostre amor en la primera flama, sempre creixent, volem ná per Vos.

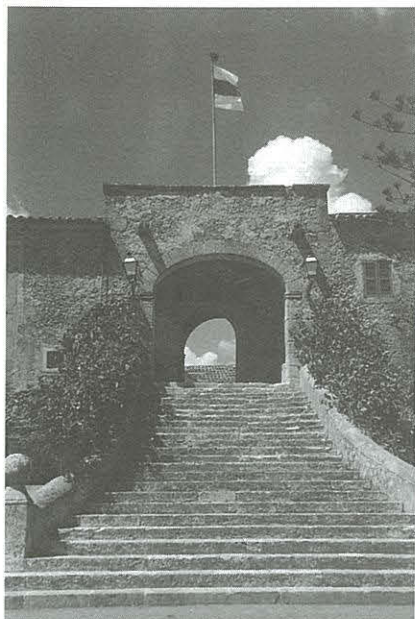
Montisión, palau que datl le serra per guardar-vos Porreres construí, es el castell de nostra gran Princesa, trono guardat d'àngels i serafins.

Dalt aqueix puig comença nostre historia, la nostra Fe hi té sou fonament, la clare llum, matell de vostre gloria. Vos fa l'estél que eus guia al firmament.

Mistica font d'on brolla la ciencia la juventud vengué beurer-la aquí. Missioners amb brolls d'elocuencia vostres virtuds pregonen dia y nit.

Pels destarrats mostrauvos dolçe Mare: Pels qui ploram siau el conort: Als qui sufrim curau les nostres llagues; A nostres morts donau-les bon repós.

PROCEDÈNCIA DE LA FESTA DE MONTI-SION

L'any 1763 encara es feia aquella festa. A poc a poc anà decaient fins a quedar absorbida per la festa dita de la Traslació, que se celebrava, pel setembre, el Diumenge del Nom de Maria. També aquesta festa anà minvant a finals del segle XVIII, i per això els regidors d'acord amb el Rector, el 29 d'abril de 1801, determinaren passar-la a la segona festa de Pentecòstes, i més tard una nova resolució la trasladà al Diumenge de l'Àngel, en el qual es celebra encara avui .

En el temps que va funcionar el Col·legi de Monti-sion, també tenien les seves festes. La principal era la seva patrona Sta. Caterina. En la nit de la vigília, en el lloc més desllibert de la muntanya, encenien un enorme fogueró, que creuava les juspies i resplendors amb el dels Estudians de Cura, encés dalt el Puig de Randa. El dia de la Santa hi havia missa solemne amb sermó, i a la tarda els mateixos estudiants representaven un petit drama del martiri de la Santa. La diada acabava amb una borma

un poc salada pel Mestre, que se deixava fer, per ser costum inveterada. El tancaven disn la presó i d'allà no en sortia, fins que els donava una bona propina, que, afegida a les latres rebudes aquell dia, servia per pagar un covó gran de bunyols, que mullats en mel i menjats amb gran alegria i cridadissa, enre la cloenda d'aquella alegre festa.

Altre festa de caràcter molt distint es feia també en el col·legi el terver diumenge de quaresma. en aquell dia pujava ota la clerecia i el poble de Porreres al Santauri, i allà es feia l'estació quaresmal. Els estudiants tenien el costum d'obsequiar el P. Quaresmer amb una gran manada d'espàrecs, recollits a la muntanya.⁽¹⁾

⁽¹⁾ II Tom Història de Porreres, Gaspar Munar Oliver

L'any 1739 el Papa Climent XII concedí per set anys indulgència plenària a tots els feels cristians que, confessant i combregant, visitassin el Santuari des de les primeres Vespres dels diumenge fins a la posta de sol del mateix dia, pregnt per les intencions del Papa.

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, nº 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Telf. 64 71 54

Foto VIDAL

Porreres

FOTOGRAFIES D'ESTUDI
REPORTATGES DE NOCES, BATEJOS, COMUNIONS
AMPLIACIONS I REPRODUCCIONS

SOBRE ELS APLECS DE MONTI-SION

Damià Duran Jaume

Per a les persones externes, per a l'estranger o visitant ocasional, Monti-sion és una forma aturonada, des d'on s'albira la plana porrerenca, la mar llunyana i l'illa de Cabrera. Si és devot s'acostarà a l'altar del seu oratori, si és geòleg pensarà amb la contextura gravosa de la muntanya, si botànic en les seves carritxeres, mates, ullastres i pinars, si historiador amb la seva escola de gramàtica, etc. Tècnicament cada professional o estudiós hi dirà la seva. El pintor, l'arquitecte i l'esplaiós, en destacaran les masses de color, la construcció de les arcades o la bona cuina, depèn. Emperò el porrerenc mitjà, sempre hi ha excepcions, veurà en Monti-sion una barreja de signes i de sensacions que unint-se als seus sentiments religiosos i cívics, atorgaran a la muntanya l'exaltació simbòlica de les coses que es duen al cor, que tenen veu interior, que conviden i criden la gent de casa a plegar-se.

Monti-sion fa de lligam entre els homes d'aquesta terra. La seva força encomanadissa arremolina els porrerencs. Aleshores, aquest

Antiga formació de la "Filarmónica Porrerense" a l'escalonada de Monti-Sion. Foto del llibre L'Enginy de l'Oci.

lloc implica unitat de sentiments, comunitat d'objectius. Vet ací el nus, la baga ideològica que capferma la voluntat del poble que s'hi arremolina.

Segurament els primers aplecs tendrien a veure amb les representacions teatrals que els alumnes de l'Escola de Gramàtica celebraven en honor de Santa Catalina, patrona d'aquells estudiants. Una insti-

tució, l'Escola de Gramàtica, que durà des del segle XVI fins el 1835.

L'Arxiduc Lluís Salvador assenyala, referint-se a la darrerria del segle XIX, que *encara avui d'hi celebra el misteri de Nostra Senyora, el 2 de juliol, amb una festa religiosa i civil, essent-hi famoses les correghudes.*

Sa Pastera

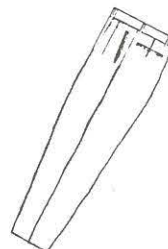

Bar - Restaurante

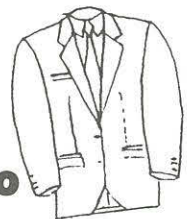
Nou assortit
d'entrants
i plats
de pasta

C/. Pou Florit, 10 • Tel. 64 71 09
PORRERES - MALLORCA

Confeccions i moda en esport i ben vestir

Cas
Sastre
Micarillo

Carrer de l'Almoina, 28 Telèfon 64 73 09 Porreres

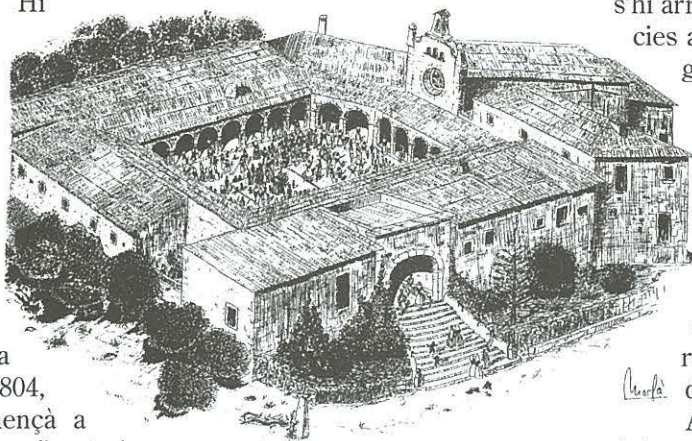
Joan Amades, parlant del tercer diumenge de Quaresma, comenta que la clerecia en lloc de celebrar els sants oficis a l'església parroquial, pujava a celebrar-los al santuari de Monti-sion. I hi afegeix: *el predicador escollit per als sermons de Quaresma feia una prèdica que despertava interès per tots aquells paratges.*

Abans en aquesta popular i mística muntanya tenia lloc el ritual de la benedicció dels fruits un cop cada any a la primavera. Hi assistia tot el clero, l'Ajuntament en corporació i una gran multitud del poble. Allà dalt es cantava una missa solemne i, després d'ella, des del pati central es beneïen amb la Vera Creu els camps del municipi porrerenc. Una litúrgia que durà fins a l'any 1804, moment en què començà a celebrar-se aquest acte a l'oratori de la Santa Creu.

Pel Nom de Maria, el diumenge següent de la Nativitat de la Verge, el poble de Porreres a l'any 1735, hi feia una esplendorosa festa, la qual acabava amb balls de la terra, una colla de focs artificials i bauxa general. Al matí la gent havia assistit a la solemne missa que tenia lloc davant la Mare de Déu.

Emperò, sens dubte, els aplecs més nombrosos són i foren els del Diumenge de l'Àngel o *dominica in albis*, festivitat ja celebrada l'any 1801, segons llegim a Joan Feliu Jaume. Un esdeveniment que recordava la publicació local *Porreras* (2-05-1933) tot dient que en aquella ocasió no hi faltaren bulla de la bona, cançons populars, jocs

en rotllana i beguda dels resolis¹. Mateu Veny Sorell recorda que en la seva infància (devers l'any 1920), a la festa del Diumenge de l'Àngel, a Monti-sion, s'encantava la "Primera" balladora de les danses del nostre país: jotes, mateixes i copeos. L'encant generava certs ingressos a la parròquia de la Mare de Déu de la Consolació que, en ocasions, eren importants en base a la forta puja de les subhastes: *Mon pare, a vegades, devallava de Monti-sion una barcella plena de doblers.*

Joan Julià Sastre i Jaume Oliver Oliver, als seus respectius pregons de les festes de Sant Roc, ens recorden l'esplendor d'aquesta festa abans de la Guerra Civil. Julià comenta que durant el solemne ofici del Dia de l'Àngel, la gent que s'hi congregava no cabia dins la capella. Oliver, endemés, fa memòria dels escabotells de gent jove que acudien al puig, del càntic dels goigs de la Mare de Déu i de la cridada que la Filharmònica feia per dins el poble, unes hores abans, tocant un cercaviles.

Rafel Nicolau Veny ens indica que devers l'any 1920, la festa de Monti-sion era la festa més gran del poble: *per als al lots millor que les festes de Sant Roc. Anar a jugar a tella i a n'es canonet allà dalt era*

una gran cosa. A continuació afegeix: noltros partiem de per Son Valls, a peu, per allà enmig, per Son Cudem i feiem caminóis. No anàvem a cercar sa carretera.

A la postguerra el nombre d'aplecs que s'han forjat entorn del simbolisme de Monti-sion és tan extens que el tema és mereixedor de treballs més amplis que el present article. Podríem començar dient que la Secció Femenina de Falange Espanyola a Porreres el 8-04-1956, s'hi arreplegà per tal de donar gràcies a la Mare de Déu per haver guanyat el primer premi de dansa de Balears al Teatre Principal de Palma. No podríem oblidar-nos tampoc de la magnífica gesta de 1954, moment en què tot el poble, unit en massa, i en un acte de solidaritat que honora Porreres, fou capaç, en un sol dia, d'obrir la nova carretera. Alguns treballs posteriors la deixaren enllestida.

La ruta de Monti-sion més resistent i vigorosa no és emperò la material, l'asfaltada, sinó l'espiritual, la psicològica. I no únicament pel seu dinamisme religiós, sinó cívic, dramàtic o esplaiós, familiar o corporatiu. La Banda Santa Cecília, la Filharmònica, l'Ajuntament, els Aires de Monti-sion, s'Estol Porrerenc, grups teatrals, la Coral de Porreres, entre d'altres, són els millors animadors de les més importants cites col·lectives ocorregudes després de la Guerra Civil.

¹Beguda composta d'aiguardent, sucre i un ingredient olorós (*Diccionari Alcover-Moll*).

MONTI-SION: "LA PARRÒQUIA VA GUANYAR PER MÀ A L'AJUNTAMENT"

Bernat Bauça

Un dels fets que va marcar la primera legislatura democràtica del poble de Porreres va ser la titularitat de Monti-sion. l'enfrontament entre Pere Torres, rector del poble, i Francesc Sastre, primer batle de la democràcia, va durar una bona partida de mesos i la polèmica va ser abundant, mentre que el primer expressava les opinions al full parroquial Semilla, el segon utilitzava la revista Llum d'Oli.

Amb relació a aquest tema, l'acta de l'Ajuntament de dia 2.05.79 - recent estrenat el primer consistori democràtic diu: "Monte-sion: el alcalde habla de forma clara, concisa y exhaustiva y con abundancia, larga explicación de Francisco Sastre, llegando a la conclusión:

- 1) Facilitar al Alcalde para seguir adelante con este tema.
- 2) Darle potestad para hablar con el Obispo y Rector sobre el tema".

Sens dubte, per poder aclarir la polèmica mancava molta de documentació, però cap dels dos estava disposat a cedir en les seves pre-tensions.

Francesc Sastre: "El temps que Antoni Fiol va ser batle, Pere Torres, no va voler mai fer cap passa per arreglar aquest tema, perquè sabia ben cert que D. Toni era una cosa que tenia molt controlada, però després el temps que Josep Roig va ser batle (1976-79), el rector va anar al registre per arrebregar documentació perquè el Santuari passàs

a mans del bisbat, esperant que el termini de 15 anys que marca la llei prescrivís i l'Ajuntament mai més pogués remoure la titularitat".

Pere Torres "Jo pens que en Francesc Sastre ja tenia pensat d'abans d'entrar al consistori tocar aquest tema ja que quasi va ser el primer que va fer".

"Sempre vaig estar molt tranquil, ja que tenia un caramull de documentació que demostrava el que jo defensava, hem de tenir en compte que quan es va produir la desamortització de Mendizabal, les decisions sobre Monti-sion corresponien al Patronat compost pels Jurats i pel rector, després quan l'Estat va tornar aquesta propietat ho va donar a l'Església i no a l'Ajuntament, jo pens que en Francesc va pegar una patinada sense consol i que ni tant sols va tenir el suport de tot el seu partit, que amb aquest tema li varen donar l'espaldada conscients que ell només tenia quatre notes i les va interpretar malament".

Francesc Sastre "Com que jo sabia com s'havia arreglat el rector, vaig anar al registre de Manacor i em vaig assabentar bé de tot el procés, després ho vaig dur a plenari per fer la proposta necessària per aturar el més aviat possible el termini de prescripció ja que en aquells moments es parlava que el Santuari podria passar a ser una residència de capellans retirats, i lògicament el porre-rencs poc ho podríem utilitzar".

"Particularment trobava, i encara ho trob, que si ho duia la parròquia estaria molt més ben cuidat que pel mateix Ajuntament, però tot s'ha de dir, el Santuari no l'havien posat en nom de la parròquia, sinó de la cúria diocesana, la qual cosa com a batle de Porreres em preocupava;

per aquest motiu li vaig dir a Pere Torres que si publicava a la Semilla que els habitants de Porreres sempre podrien gaudir de Monti-sion, nosaltres estàvem disposats a retirar la demanda davant el registre".

"Sempre he estat convençut que durant el mandat de Toni Fiol, el rector no es va atrevir mai a remoure el tema, perquè el batle tenia el tema molt controlat, després es va aprofitar que Josep Roig no en sabia res, i quan jo, el primer mes del meu mandat vaig voler posar fil a l'agulla, va ser tard, després vàrem retirar la demanda perquè la gent del meu propi partit es va fer por ja que l'enfrontament s'havia desmesurat".

Josep Roig "A mi em constava que en Toni Fiol i en Pere Torres havien parlat un parell de vegades de Monti-sion més a títol de comentari que d'altra forma, després el rector crec que va jugar brut, i durant el meu mandat ho va anar a registrar tot en nom del bisbat i quan en Francesc Sastre ho va sol·licitar, crec amb raó, es va trobar amb una muralla i va sortir-ne mal parat, aquí hi cabria molt bé la frase: con la iglesia hemos topado".

Maria Barceló Crespi: "Estic convençuda que amb el tema més ben plantejat, l'Ajuntament tenia totes les de guanyar, perquè si abans de la desamortització la propietat era de les dues bandes, per què no ho havia de ser posteriorment, pens que l'Església va guanyar per mà a l'Ajuntament".

DIADA POÈTICA EN HONOR DE N^a SRA. DE MONTI-SION DE PORRERES L'ANY 1954

Dia 25 d'abril de 1954 es va celebrar un certamen poètic a Monti-Sion, per commemorar la construcció de la nova carretera que unia el santuari amb la nostra vila. Es recitaren a la claustra diverses poesies, tant en català com en castellà, que lloaven l'especial relació entre Monti-sion i Porreres. Els quanyadors foren

Antoni Fiol Morlà *Muntarets*,
Jaume Rosselló Verger *Güia*,
Agnès Sitjar Esplugues *Pistola*,
Margalida Nicolau Oliver *Mestresa Botera* i Joan Nicolau Mesquida.

Del llibretó que es va publicar amb posterioritat, reproduïm una sèrie d'aquestes odes poètiques.

DIADA DE MONTISION

I
 Matinada bullanguera
 del diumenja panadé
 jovenea falaquera
 a Montision te espera
 el torroné.

II
 Prop las nou del demeti
 ja s'eplegan els companys
 sembla haiá un corneti
 que diu a tots pujemí
 y molts d'anys.

III
 Diana primaveral
 amb aléluyas i glori
 clara, hermosa i floiral
 amb un sol mitx estival
 fes memori.

IV
 Avui van mocadoradas
 molt grosses a qui pot més
 per dá a ses enemoradas
 per tenirles conquistadas
 mé i més.

V
 Pilotes, siulets, vallanas,
 de tot s'umpl es mocadó
 de cacavets i castanyas
 per ses alotes ufanes
 i torró.

El que necessitis
 per practicar el teu esport

ESPORT ESPLAI

Dilluns horabaixa tancat

Sala 7 Porreres

Tel. 16 83 13

BAR

Ca'n guillem

Tel. 64 74 95

PORRERES

TARDOR DEL 74 : CRITS CONTRA FRANCO A MONTI-SION

Bernat Bauçà

Per la tardor del 1974, el Santuari de Monti-sion va ser escenari d'una trobada que oficialment tenia connotacions culturals, però que en el fons es va convertir en una gran festa nacionalista i amb participació de la quasi totalitat dels partits no legalitzats que hi havia a les illes en aquells anys: PCE, PORE, PSB, ANAM, PSOE, PSP, Carlí, Bandera Roja, OECE, PTE.....

Així com ha descrit en nombroses ocasions Josep Massot i Muntaner, en aquells anys l'única forma de lluitar contra el franquisme era mitjançant la cultura, ja que els partits polítics i els sindicats eren tot d'una aturats en els seus intents. Tot això, l'Obra Cultural Balear que aquells anys presidia Climent Garau ho tenia molt clar, i va decidir organitzar al Santuari de Monti-sion unes jornades sobre la Història de Mallorca que havia de coordinar Sebastià Serra Busquets, que va ser l'encarregat d'anar a demanar autorització a Pere Torres, rector de la parròquia aleshores.

Pere Torres: *"Ho record perfectament com si fos ara: en Sebastià em va venir a demanar permís per realitzar unes jornades d'història moderna de Mallorca, la veritat és que em va enganar com un "xino". Jo hi vaig anar per un evident interès cultural d'aprendre coses, i allò era un bull de ramificacions polítiques de totes les esquerres possibles, amb crits en contra de Fran-*

co i contra l'exèrcit va ser un veritable congrés de partits, com és de suposar tots il·legals. Crec que els fets varen ser molt greus"

Els esdeveniments tal vegada no haguessin estat tant greus si s'hagués celebrat a qualsevol altre poble de Mallorca dels anomenats progressistes, tal vegada la trobada a Pollença o a Santa Maria ni hagués tingut repercussions públiques i molt manco pels integrants de les jornades, en canvi a Porreres, tot el que era un poc "roig" semblava pecat.

Durant tota la jornada de dissabte i diumenge es varen celebrar conferències marcades per la duresa de contingut i una tensió habitual en aquells anys de final del franquisme, així i tot la cosa no es va acabar d'encendre fins que es va fer el concert de Julia León, la qual va dedicar unes cançons a Salvador Puig Antich i a Julián Grimalt, els quals havien estat condemnats a mort i assassinats feia poc temps.

Pere Torres *" Realment va ser molt fort, record que l'escriptor Antoni Serra parlava que la guerra civil havia estat l'exèrcit contra el poble, i record també que hi va haver una actuació de la germana de Rosa León, que va fer bullir la gent que hi havia a Monti-sion"*

"Jo, a més, vaig pecar d'innocent, perquè al principi quan hi vaig arribar, em vaig oferir per fer una missa, comunicant als assistents que

si qualcu hi volia participar ho podia fer, només varen venir Climent Garau i la seva dona".

Joan Melià Garí *" Jo, aleshores, estudiava a Son Malferit - que era la facultat de filosofia i lletres- i ja tenia contactes amb gent d'esquerres, fonamentalment del PC, en aquelles jornades vaig aferrar cartells per tot el poble anunciant el concert. Lògicament amb la gent que hi havia apuntada, que devíem ser prop de 70, cada jornada es convertia amb una autèntica festa política per a tots els partits d'esquerres, record que va ser la primera vegada que es va donar a conèixer Josep Valero, que després seria important dirigent del PC "*

Després, al concert abans esmentat, hi va assistir bastanta de gent de Porreres, fonamentalment la que envoltava l'Agrupació Cultural; l'ambient durant tota l'actuació de Júlia León va estar més que animat, amb crits contra el règim; es varen repartir uns fulls en favor de la democràcia i la llibertat d'expressió.

Però l'endemà una suposada denúncia va crear problemes a bastants dels assistents. Eren temps en què el governador civil era Carlos De Meer, el qual era considerat un home de la branca dura del franquisme i les conseqüències per als organitzadors foren bastant diverses, Júlia León i Sebastià Serra foren multats amb 25.000 pessetes cada un, i la guàrdia civil va enviar a declarar diversos porrerencs.

Pere Torres "Les conseqüències per a mi no foren molt greus, perquè, en primer lloc, vaig anar a parlar amb la gent més apropada a mi, i els vaig explicar que m'havien enganat, i que si hagués sabut la veritat no hauria autoritzat l'acte, ho varen entendre molt fàcilment. Després, els veïnats em varen dir que l'endemà va venir la Guardia Civil a la rectoria i no em va trobar. Pens que així com estava la situació política la multa que varen posar a Sebastià Serra i Júlia Leon - encara que fossin molts de doblers de llavors - em va semblar poc, perquè el més normal és que els haguessin caigut un parell de mesos de presó".

Joan Melià Garí " D'aquest acte deu quedar molt poca documentació, ja que després, per por, ho vàrem des-

truir tot; i vaig estar un parell de setmanes a tornar venir a Porreres, ja que la Guàrdia Civil, em va venir a cercar una bona partida d'ocasions. Record que quan anava cap a Palma vaig tenir un accident amb el seat 600, que anava carregat de propaganda d'aquest acte, i el tràfic que anava uns 300 metres darrera jo va venir tot d'una, encara que no va veure res en vaig regirar molt".

Andreu Nicolau, Frari " En aquella ocasió vaig haver d'anar a declarar una dotzena de vegades, i en vaig viure de tot color, vaig començar amb incidents i amenaces de tortures, però, el Sargent Nunyo, com que veia que no en treia res de bo, va canviar la seva tàctica, i una vegada fins i tot em va fer seure amb la seva família el temps que dinaven i

em va regalar un puro, sens dubte volia guanyar-se la meua confiança".

" Però, la nota més anecdòtica fou la primera vegada que em va enviar a ca meua a cercar la propaganda de la festa, jo el vaig avisar que ja l'havia tirada dins l'excusat, cosa que no va creure. Per treure-ho vaig fer una espècie de llança, i anava rescatant bocins petits ben envoltants de les "espècies" que hi ha dins un excusat, ho vaig envoltar amb un diari i cap al quarter. Quan aquell home va veure allò, li sortia fum per les orelles de la indignació que va aplegar".

**De todo...
y paseando**

 Centrotiendas

 Es Credit

**BANCO DE
CREDITO BALEAR**

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal - papereria
llibres i tota classe de revistes i diaris

Carrer Sant Roc, nº 2 - PORRERES

Tel. 16 83 10
Avgda. Bisbe Campins, 13

PORRERES

ES QUARTO DE LES PROMESES

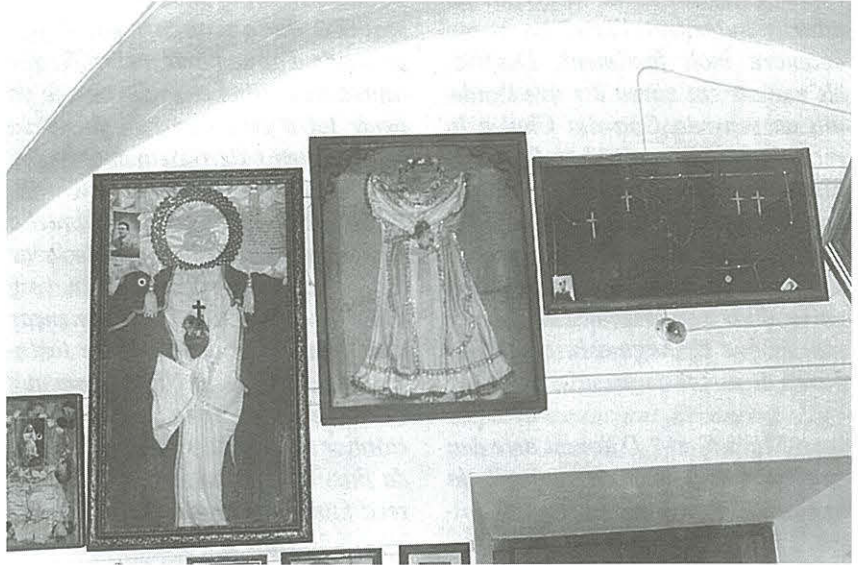
Ferran Ribas

Monti-sion és un indret amb un clar sentit religiós, un lloc de culte a la Mare de Déu on el sentit de devoció, de fe, té un caràcter popular. El poble participa de Monti-sion. El poble *fa* Monti-sion. De vegades en un sentit literal: quan es va construir la carretera, va esser aquell un acte de fervor desbordat, entusiasta, col·lectiu, espontani i sobretot breu: una metxa que va prendre i que va portar a la explosió, en un sol dia memorable, de tot el que de positiu té una comunitat quan les voluntats s'apleguen.

Altres vegades les manifestacions de fe tenen un sentit més personal, manco impressionant, però que de una manera continuada i regular han anat marcant la vida del santuari i per extensió del poble durant cents d'anys. Es el cas dels exvots o promeses, que es poden observar dins l'església del santuari, en l'anomenat popularment quarto de les promeses

Exvots: significat i història

Per entendre el seu sentit, podem començar donant una definició de exvot: Do fet a Jesus, a la Verge o a un sant en compliment d'un vot o en record d'un benefici rebut, con-

sistent en un objecte que es penja a les parets o al sostre del temple o capella

Es aquest un concepte de ofrena purament cristià, però la història ens diu que ja els pobles mesopotàmics cercaven el reconeixement personal de les seves divinitats mitjançant vassos o petites estàtues. Un antecedent més directe del exvot cristià apareix a Grècia, amb les reproduccions d'or, argent i marbre de la part malalta del cos humà. Ja dins la tradició cristiana el fenomen dels exvots es dona a

tota Europa, però especialment a Espanya, França, Itàlia, passant després a Hispanoamèrica.

En el contexte del Països Catalans, daten del segle XII els oferiments de cera, del pes en cera del que feia la promesa, probablement en ciris. Més tard es va representar l'exvot de cera amb la forma del objecte agraciat: membres del cos humà, animals, naus, instruments musicals. Era aquesta la forma del testimoniatge de gràcia i agraïment que es predicava al poble i que s'inscrivía als anomenats llibres

*Bartomeu Ferrando i Ballester
Guillem Soler i Vanrell*

ECONOMISTES

Assessoria Fiscal - Comptabilitats - Assegurances

C/. Nuño Sanç núm. 11 - 1er A
Tel. i Fax 16 81 56 PORRERES

dels miracles, s'en conserven alguns, com els de Montserrat o Lluç.

Un altre tipus de exvot fou el retauló pintat, on l'artista describia l'escena, a vegades miraculosa, de curació o de salvació de accidents i entrebancs perillosos. Els més antics són els conservats a La Seu i daten del segle XV, s'en troben també a altres esglésies de Ciutat i als santuaris marians (Lluç, Alcúdia, Pollença, Felanitx, etc.).

A partir del segle XVII els exvots anatòmics que abans només es feien en cera, passen a fer-se a més de planxa d'argent retallat, trobam així a molts temples figures votives completes o amb forma d'ulls, de cames o braços.

Més recentment les formes tradicionals de reproducció són substituïdes per altres més modernes, com les fotografies, i s'observa una tendència a la desaparició dels exvots.

Els exvots de Monti-sion

Una visita al quarto de les promeses de Monti-sion ens dona una valuosa informació, de com ha evolucionat el fenomen dels exvots a Porreres. Hi trobam dels dos tipus d'exvots, tant dels que pregunten el guariment de malalties com els qui agraeixen l'alliberament d'una desgràcia. Els més antics que hi ha són de finals del segle passat, un ull d'argent porta la data de 1888.

Hi ha, dins vases, altres mostres d'argent retallat, però no n'hi ha de cera. Hi ha també vestits de bateig i de comunió. Hi ha medalles, galons, i això ens informa d'un tipus específic d'exvot: el que vol evitar el risc de la guerra o la vida militar; així són abundoses les fotografies de grups de quintos des dels anys quaranta fins a l'actualitat.

El Pare Llompart en el seu llibre *La Mallorca tradicional en los exvotos* quan parla de Monti-sion explica que "resta en el lugar algún que otro retablillo pintado", no en varem veure cap en el quarto de promeses.

S'ha de dir que el quarto de promeses es va renovant. Quan un exvot està en molt mal estat de conservació, per exemple, una carossa corcada, es retirat i estojat, a fi de que la persona interessada o familiar, si vol, s'en pugui fer càrrec.

Hi ha altres models d'exvots, alguns de bens curiosos: un floc de cabells, una pedra blanca (probablement causant del mal), unes punxes de ferro que es van treure d'una cama accidentada... Destaquen alguns missatges en idiomes estrangers: cartes d'agraïment a la Mare de Déu, missatges escrits directament a la paret ("Danke", "Pray for us").

La renovació constant del quarto de promeses es nota per les moltes fotografies en color, també un parell de radiografies, fins i tot un *parte* de Son Dureta! D'aquests darrers anys hi ha mostres sobretot de breus escrits a la Verge en paperets aferrats a la paret, alguns de l'any 97, el darrer data del dia 19 de febrer de 1998.

Aquest són els objectes que trobam al quarto de les promeses, però la simple enumeració no serveix per adonar-nos de tot el que hi ha allà dedins: tots els patiments, tota la fe en la Mare de Déu, tota la alegria i el reconeixement per haver superat situacions difícils. Alguna mostra de fe popular ens pot fer somriure (una bandera del Mallorca: la mare de Déu de Monti-sion també ajuda a aconseguir la glòria esportiva...) però aquesta fe és a l'hora digne de tot el nostre respecte.

Grup d'Animació
INFANTIL
3i2.5
PORRERES.
tlf: 647008 - 647677 - 647548 - 209970.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 · Tel. 16 80 19

SABEU QUE...

- l'Aula de Gramàtica de Monti-sion va ser edificada el 1694?.
- les dimensions de l'Aula de Gramàtica són 20'30 m. de llargària per 5'40 d'amplària i per 6'10 d'alçada?.
- l'actual carretera es va traçar el 1954?.
- el 1859 foren tretes a pública subhasta la majoria de les terres que pertanyien a Monti-sion?
- hi ha tres edicions del llibre *Noticias Históricas del santuario de Montesión de Porreres*, obra de Joan Feliu: la primera de 1894, la segona de 1976 i la tercera de 1994?.
- els estudiants del Col·legi de Gramàtica de Monti-sion honraven com a patrona Santa Catalina?. I que el dia de la Santa encenien binerbos i menjaven bunyols amb mel ?. I bevien resolis ?.
- la lletra de l'himne dedicat a la Mare de Déu de Monti-sion és obra de l'insigne poeta pollencí Miquel Costa i Llobera ?.
- quan era rector de Porreres el que després seria el bisbe Campins es va dur a terme una important reforma del santuari ?.
- baix del puig de Monti-sion hi ha uns terrenys coneguts pel nom de Cós de la Mare de Déu, on en altre temps es feien corregudes ?.
- l'any 1954 ja s'havia creat la lliga Parroquial de Monti-sion i que comptava amb més de cinc-cents subscriptors?, els premis eren 100 pessetes de dilluns a divendres i 500 els dissabtes.
- el divendres 14 de gener de 1955 i coincidint amb la "Santa Misión" es va celebrar a Monti-sion un acte missional on hi assistiren més de 4.000 persones per a la vegada commemorar el primer aniversari de la construcció de la nova carretera?.
- aquell any la festa de Monti-sion va estar animada per una parella de xeremiers?.
- a principis de juliol d'aquell mateix any féu una visita a Monti-sion d'un directiu de la Societat Arqueològica Lul·liana D. Joan Muntaner per donar el seu vist i plau al començament de les obres de restauració de l'aula de gramàtica?.
- pel mes de desembre del 1956 un devot de la Mare de Déu de Monti-sion va donar un lot de mil teules per a la reforma del claustre?.
- uns mesos més tard el govern d'en Franco va concedir una ajuda de 40.000 pessetes per a la nova carretera? "más vale tarde que nunca" va dir el rector.
- el 14 de juliol del 1957 el poble de Porreres pujà a Monti-sion per oferir un ciri a la Mare de Déu en acció de gràcies per la bona campanya albercoquera?.
- per aquestes dates començaren les obres de reforma del claustre i que vuit mesos després pel maig del 1958 foren inaugurades?, el cost de la reforma fou de quasi cent-mil pessetes.
- aquell estiu foren més de vint les famílies que el passaren a Monti-sion?.
- el lloguer d'una cel·la aleshores costava més o manco unes vint pessetes cada dia?.

- un any més tard al 1959 es va demanar pressupost a la companyia de Gas i Electricitat per tal d'instal·lar-la a Monti-sion?, la instal·lació costaria 180.000 pessetes.
- per la primavera del 1960 es varen plantar pels voltants de Monti-sion més de tres-cents pins? tot al revés d'ara que de cada vegada n'hi ha menys.
- el 31 de maig d'aquell mateix any va visitar Monti-sion el llavors arquebisbe de València D. Rafael González Moralejo?.
- el 16 d'octubre de 1960 i amb un repic de campanes quedava inaugurada la nova instal·lació elèctrica?.
- consta que en el mes de juny del 1961 de cada vegada eren més els devots d'arreu de l'illa que pujaven a Monti-sion en cotxe, moto o bé a peu i descalços per a demanar un desig a la Mare de Déu?.
- també està escrit que aquell estiu totes les cel·les estaren gairebé ocupades?.
- pels mesos d'octubre i novembre s'hi celebraren uns exercicis espirituals en règim intern?, és clar, uns per a les dones i uns per als homes.
- poc abans de que acabés aquell any va ser trobada baix terra d'un antic pessebre de Monti-sion, una creu de pedra de Santanyí amb el Sant Crist mutilat?.
- del quinze al vint-i-dos d'abril de 1962 i coincidint amb la Setmana Santa, a Monti-sion no quedava un sol llit disponible?.
- una setmana després del dia de la festa, tengué lloc al Bar Restaurant la inauguració d'una cambra frigorífica moderna per tal de poder servir les begudes més fresques i així donar millor servei als qui estaven allotjats? les previsions eren que tot l'estiu estaria ple.
- a mitjans del mes de juliol es va posar en servei un cotxe per pujar a Monti-sion els diumenges o els dies de festa? el cotxe sortia a les 5 de l'horabaixa i tornava a les 7'30 després de la missa vespertina. El preu del bitllet era de 10 pessetes anada i tornada.
- els típics banderins amb la imatge de la Verge de Monti-sion i la clastra abaix, es varen confeccionar durant aquest estiu per tal de posar-los a la venda?.
- poc abans de Sant Roc sortia un comunicat on quedava totalment prohibit entrar a Monti-sion en calçons curts o amb camies escotades?.
- del 1963 només podem destacar que durant el mes de juliol s'allotjaren a Monti-sion 106 persones i que a finals d'any es parlà d'obrir una subscripció popular per canviar les portes de l'entrada?.
- el 14 de gener de 1964 es va celebrar a la clastra una missa de Rèquiem en sufragi d'aquells que havien fet feina a la carretera i ja no hi eren?.
- al nombre del mes de març de la revista *Lluc* sortia un interessant article sobre el Santuari i col·legi de Monti-sion?.
- el 5 d'abril i amb motiu del diumenge de l'Àngel les alumnes i ex-alumnes de la Caritat organitzaven un festival recreatiu? entre d'altres coses representaren la comèdia *l'Abat de la Real*.
- el 4 de juliol foren inaugurades les noves portes de l'entrada?.

MONTI-SION. DONATS I CEL.LES

Joana Mora i Cerdà

Fer una edició especial de *Llum d'Oli* en commemoració del 500 Aniversari de la primera dada documentada de la construcció de la capella del Santuari de Monti-sion, quedaria coixa si deixaven de parlar de les cel.les i els donats. Aquest és l'objectiu del nostre reportatge, refrescar la memòria, per a alguns i informar a altres del que han estat i són les cel.les i donats del nostre estimat santuari.

Un donat o una donada, segons el diccionari és *"persona que s'ha donat al servei d'una institució religiosa"*. En el cas concret de Monti-sion, els donats i donades (estimat lector, al llarg del reportatge empraré la paraula donada, ja que durant molts d'anys han estat dones, les persones que han estat al servei de Monti-sion) són les persones que s'encarreguen i tenen cura de la capella, les cel.les, el bar-restaurant, és a dir, de les dependències en general de tot el santuari.

Desconeixem la data en què Monti-sion gaudí per primera vegada del servei de donats o donades. Les notícies que en tenim al repete ens han arribat, via oral, gràcies a n'Antònia Cuenca, filla de na Teodora, donada de Monti-sion al llarg de tretze anys (1959-1972).

De les cel.les que envolten l'emblema clastra ignoram l'origen de la seva funció i la data en què es posaren en hostalatge. Segons notes històriques consultades¹ *"hi havia unes cel.les dels estudiants porrerencs, que eren uns aparta-*

ments amb una saleta, una cuina i una alcova. Dins cada cel.lla s'allotjaven tres o quatre estudiants..." no es descarta la possibilitat de ser l'espai que empraven els estudiants del Col·legi de Gramàtica als ss. XVI-XVII.

El que si és cert és que a Monti-sion a l'actualitat hi ha cinc cel.les que donen al porxo de la clastra i que any rera any han estat i són ocupades temporalment per famílies porrerencs, de Ciutat i de Catalunya, principalment, els mesos d'estiu. Ara la cosa ha minvat, la gent de Porreres té la fixació en passar les vacances d'estiu a la vora del mar: Colònia de Sant Jordi, Ses Covetes... serà que ja no es respira la tranquil·litat, l'aire pur o el ben estar d'abans que aleshores trobaven els estadans que escollien Monti-sion per passar les vacances? Cada lector és lliure de reflexionar o donar resposta a la qüestió.

No podem deixar de banda els donats i donades que han passat per Monti-sion, els quals han dedicat amb tot cor molts anys de la seva vida a la cura de totes les dependències que formen el santuari: capella, cel.les, clastra, jardí, bar...

Per al jovent, en general, parlar de donats, amb seguretat els soni estrany. En el cas concret de Monti-sion les persones que han donat aquest servei, dels quals en tenim notícies (possiblement algú se'n recordi d'altres), han estat: l'amo en Climent, garriguer de Can Xic i la seva dona Tonina; en Xesc

Llaneras Pastís i na Cecília la seva dona (poc temps, dos o tres mesos, abans de l'any 1959) na Teodora i la seva filla Antònia (1959-1972), na Bel i la seva família (des de 1972 fins ara).

De cel.les i donades en parlarem durant aquest reportatge, pegant una ullada cap enrere amb les informacions facilitades per n'Antònia Cuenca, més coneguda com n'Antònia de Monti-sion la qui ens ha manifestat *"... quan em diuen n'Antònia de Monti-sion és més important que si em diguessen, la Marquesa de los Tiroles..."* na Margalida Xibica, com a persona que va estiuajar tres anys allà dalt i na Bel, com actual donada.

MONTI-SION COBRA FORÇA. 1959-1972

Na Teodora i la seva filla Antònia arribaren a Monti-sion el juliol de 1959, per a instal·lar-s'hi com a donada fins a l'any 1972 *"... ma mare tenia llavors 54 anys, era una dona amb molta vitalitat, era extraordinària! com a dona i com a persona..."* Abans de na Teodora, els donats que es cuidaven del santuari eren el garriguer de *can Xic* i la seva dona. Vivien sempre allà dalt. Van tornar majors i hagueren de deixar-ho. La parròquia havia de cercar uns nous donats o s'hauria de tancar Monti-sion. Na Teodora, que llavors servia al rector Don Gabriel Adrover, s'encarregà d'obrir i tancar el santuari durant dos o tres mesos.

"...un dia quan ma mare i jo arribàrem allà dalt trobàrem un ciclista (en Xesc Llaneras) i ens demanà

informes sobre els donats. Li explicàrem que en necessitaven uns urgentment. Al cap de poc temps, en Xesc i na Cecília assoliren el servei. Estaren poc temps, dos o tres menos més o manco. Després ja ho agafàrem nosaltres..."

Na Teodora. 1959.

**...VAREN ESSER 13 ANYS !
TOTA LA MEVA JOVENTUT I
ELS MEUS PRIMERS ANYS
DE CASADA...**

CEL.LES

Hi havia vuit cel.les habitables, totes elles enumerades: nº 2, 3, 4, 5, 8 i 9 aquesta darrera era la més cara. Diàriament costava 65 pessetes, era la cel.la que està situada damunt el WC de la clastra, ja tenia quarto de bany propi. El preu de les altres oscil.lava entre les 15 i les 30 pessetes diàries, depenia del número de llits que tenien. Per exemple, la nº 3 que tenia cuina i dos llits valia 17-18 pessetes.

Normalment, els donats antics habitaven la cel.la nº 8. Llavors, quan n'Antònia es va casar, el rector ja va fer construir unes noves dependències damunt el bar, desti-

nades només a l'allotjament dels donats.

PRIMERS CLIENTS

"... els primers clients varen ser na Jerònima Gornals Molidaigo, amb la seva família. Llogaren una cel.la per passar l'estiu (juliol-agost), per motius de salut d'un dels dos fills. El proper estiu vengué na Margalida Xibica amb tota la família. Els Duran des Coll de'n Rebassa, una família de Palma, Guillem Grimalt... entre d'altres..."

La vida allà dalt durant els mesos d'estiu transcorria amb harmonia, tranquil·litat, corredisses d'infants per la clastra (algunes vegades arribaven a ésser més de 15!) i ambient molt familiar.

Els primers anys no hi havia gelera al bar, per suposat a les cel.les tampoc. N'Antònia cada matí passava per les cel.les i li feien les comandes pertinents: carn, peix verdures... Baixava a Porreres amb la moto i el caixó a fer les compres i a les 10 del matí ja ho tenien tot allà dalt.

"... el primer any (1959), baixava al poble a comprar gel a Cas Potecari Gran. En Rafel Segura ens pujava cada quinze dies els caixons de pinya amb el seu isocarro. Encara no hi havia electricitat. L'any 1962, Don Gabriel Adrover ens va finançar la compra d'una càmera frigorífica per al bar, per poder donar més bon servei als clients..."

FUNCIONS DE LA DONADA

La funció de la donada era dur el bar, les ganàncies del qual eren seves, amb la condició de que s'havia d'encarregar de la neteja i manteniment de la capella, les cel.les, el jardí, la botigueta de records (de la

qual s'encarregava n'Antònia), l'acolliment dels visitants i dels estaldans i de les dependències en general del santuari. En vísperes de festes importants, de caire religiós, les monges de la Caritat pujaven a donar una mà a la donada pel que fa a la neteja de la capella: festa de Monti-sion .

Vagi com a anècdota: la donada s'havia d'encarregar també de tocar cada dia la campana de Monti-sion a les dotze del mig dia, ja que els foravilers d'aquelles contrades li ho demanaven per així saber que era hora d'anar a dinar.

Na Teodora, n'Antònia i una estadana. 1959-60.

FESTES i CELEBRACIONS

De festes, celebracions importants, aplecs, dinars de quintos, convivències, sempre se n'hi han fetes. Però la més esperada aquests anys (1959-1972) era la **Festa de Monti-sion**.

"...aquesta era una de les festes més esperades per a tots els porrerencs. Ens preparàvem molt bé. No trobàrem cap dia dolent. He de dir que ma mare sempre encenia ciris a la Mare de Déu uns dies abans perquè fes bon dia. Sempre la va escoltar!. La banda de música tocava i l'amo en "Menut" feia el dinar. Després va ser en "Mollet" el qui el va succeir. Nosaltres només preparàvem dinars de quintos. Per tradició l'Ajunta-

ment mai ens confià el dinar dels músics...”

Un dels aplecs que es feien cada any era el de la **Colònia Porrerenca de Ciutat**. Un grup de porrerenques i porrerenques que vivien a Palma decidiren reunir-se anualment a Monti-sion i ho feien en el mes de maig o de juny.

“...jo feia de cuinera i preparava una paella per a unes 80-90 persones. Dinaven a la clastra. El que s'encarregava de l'organització era en Biel Nicolau “Ros” que vivia a Palma.”

Cada 15 de maig, els associats de **La Hermandad de Labradores** (associació d'agricultors presidida per Esteve Ribas) pujaven allà dalt a dinar per commemorar al seu patró San Isidre Llaurador.

“...cada diumenge horabaixa, pujava el rector a dir missa. La capella s'omplia de gent!. Jo mateixa feia d'escolà!”

Els rectors, Don Gabriel Adrover i Don Pere Torres donaren un gran impuls a Monti-sion quant a reformes en general...”

Durant la conversa mantinguda amb n'Antònia, no podem deixar de parlar amb emoció evident de la seva mare, na Teodora. Una dona que sens dubte va donar una gran empenta a Monti-sion donant-li vida i dinamisme.

“...ESTIMAVA MOLT MONTI-SION, LES PLANTES, L'ESGLÈSIA, EL PATI. LI AGRADAVA ATENDRE BÉ A LA GENT. ERA UNA BONA RELACIONS PÚBLIQUES..”

A l'any 1972 deixaren Monti-sion per motius personals i es traslladaren a viure a Felanitx on na Teodo-

ra va morir el mes d'abril de 1980 a l'edat de 74 anys.

Molts de porrerenques i porrerenques la recordaran per la seva alegria, vitalitat i bon humor. A n'Antònia i als seus fills majors aquests tretze anys els van marcar. *“...Monti-sion ha significat el més important de la meua vida. Ara hi vaig amb molta il·lusió però el meu cor no pot! he de baixar tot d'una...”*

Sens dubte, n'Antònia no es descuida en fer-nos un petit comentari sobre l'impacte ambiental que causen actualment les graveres *“... em pega plorera quan veig que ha desaparegut la caseta del garriguer de Can Xic, el camí de cabra que duia fins a Bellviure on cada horabaixa hi anavem passejant amb els estadans...”*

RECORDS D'ESTIUS PASSATS A MONTI-SION. MARGALIDA XIBICA. ANYS 1963-65.

“...els motius pels quals escollírem anar a Monti-sion per a passar-hi els estius foren principalment per la calor que feia al pis, la comoditat d'allà dalt, la tranquil·litat i el bon tracte que rebíem de la donada i la seva filla Antònia...”

“ENS SENTÍREM COM A CA NOSTRA. ERA UN AMBIENT MOLT FAMILIAR.”

“...Les cel·les eren petites però ens bastava. Tenien una entradeta i a

Nins i nines a Monti-Sion finals dels anys 60.

l'esquerra hi havia una habitació i una cuineta; a la dreta dues habitacions. Per rentar la roba i dutxar-nos ho feiem als rentadors i dutxes comunitaris. No teníem gelera però ens arreglavem.

Les compres diàries del queviures les feia n'Antònia. Cada dia baixava al poble i ens pujava la compra...”

Hi havia altres famílies porrerenques que estiuaven allà dalt, així com gent de Ciutat que pujava a passar-hi els cap de setmana o quinze dies.

“Me'n record de na Jerònima “Molidaigo”, na Margalida “Bisquerra”, n'Andreu “Grau”. Tots teníem infants amb edats compreses entre 2 i 9 anys. Per la clastra sempre hi havia infants que corrien i ploraven!”

Les vetllades solien transcorre a la clastra o a ca na Teodora a mirar l'únic televisor que hi havia allà dalt. També feiem caragolades, passajades, tertúlies... era un ambient molt familiar!”

Com anècdota d'aquests anys: les portes que tancaven la clastra estaven en molt mal estat i no tancaven bé. Per la seguretat del infants que llavors pul·lulaven per la clastra, en Joan Barceló Fusteret, comentà al rector la possibilitat de fer unes portes noves. El rector li donà el vist i plau però no hi havia doblers. En Joan obrí una subscripció per tal de recollir fons per pagar-les. Així es va fer i dia 4 de juliol de 1964 foren inaugurades les portes de roure que avui encara es conserven. Assistiren a la inauguració: el rector, Don Gabriel Adrover, mestre Biel Celos, en Montserrat Mut, entre d'altres.

“...Monti-sion forma part de la meua vida: M'hi vaig casar, els meus fills hi han fet la primera

comunió, i mon pare s'hi va morir. Es pot dir que quasi totes les coses més importants m'han passat allà dalt. “

“... na Teodora la record com una dona que estimava molt Monti-sion! Pareixia que allò era seu. Li va donar molta popularitat i empenta. Li agradaven molt les plantes, i tenia molt d'esment al jardí. Tan na Teodora com n'Antònia eren molt familiars. Encara conserv una bona amistat amb ella.”

MONTI-SION: PRESENT I FUTUR. BEL ROIG DONADA ACTUAL DES DE L'ANY 1972.

Fins ara hem refrescat la memòria i recordat temps passats, peguem una ullada a l'estat actual del nostre estimat i emblemàtic santuari. Hem parlat amb l'actual donada, na Bel Roig que des de 1972 s'encarrega del funcionament i manteniment de Monti-sion.

En l'actualitat hi ha cinc cel.les que funcionen i estan disponibles per esser llogades, amb capacitat per a allotjar a 20 persones. Si afegim les 20 places més amb que compten les noves cel.les, recentment restaurades per acollir a grups juvenils, a Monti-sion si poden allotjar unes 40 persones. Durant molts d'anys, des de que va deixar de funcionar SA FONDA Barceló, Porreres no comptava en cap establiment per a poder acollir a gent de fora. A Monti-sion han estat instal·lades persones que ha vingut a fer feina a Porreres temporalment com són: montadors de màquines, d'hivernacles...

Segons na Bel *“...no tenim molta demanda de cel.les durant l'hivern. Els mesos d'estiu venen dues o tres famílies catalanes de Granollers, de Barcelona i de Girona, aquesta en*

concret ja fa 14-15 anys que la tenim aquí dalt, fins hi tot són subscriptors del Llum d'Oli!

Ara de vegades pugen alguns estrangers per a passar-hi la nit. La gent de Porreres només lloga les cel.les el dia de la Festa. Totes estan plenes i si en teníem més s'omplirien!”

D'actes i activitats que na Bel recorda que s'ha celebrats allà dalt són molts, així com les personali-

tats que ha visitat el santuari: *“... de molts no record el nom: polític, el doctor Beltran, la princesa Diana de França i el príncep de Portugal, el Bisbe, el vicepresident del Barça, i la darrera ha estat la popular model Claudia Shiffer que dia 14 de març va visitar Monti-sion per fer una sessió fotogràfica”.*

De l'apartat de la botigueta de records, en aquests moments ha decaigut molt. *“...Fa uns anys el dia de la Festa es venien més de 1.000 manedets de cintes, ara ni una, així com els ciris. D'ençà que es va encendre l'altar degut a la cera, s'ha instal·lat una maquineta, però la gent prefereix encendre una candela a la Mare de Déu”.*

Entre els records que una persona provinent de fora pot comprar a la botigueta podem esmentar: El llibret de Gaspar Munar titulat *El Santuari i col·legi de Nostra Dona de Monti-sion (Porreres)* i editat l'any 1991, cendrers, rosaris, meda-

lles, cintes, camisetes, compact-discs del grup folklòric *Aires de Monti-sion* i una de les coses més venudes és un doble relleu de Sant Cristòfol i la Mare de Déu de Monti-sion per aferrar als vehicles (com a curiositat, hem de dir que una de les primeres coses que fan molts de porrerencs quan adquireixen un cotxe, és pujar al santuari i comprar un d'aquests relleus).

La donada ens comenta que la gent que lloga alguna cel·la cerca a Monti-sion sobretot la tranquil·litat. Tranquil·litat que probablement es rompia amb una campanya publicitària massa forta, ja que conduiria a una allau de visites turístiques, cotxes de lloguer, autocars, etc. A la pregunta que li formularen de si trobava a faltar res, ella ràpidament exclamà que *“...es podrien realitzar moltes d'obres d'condicionament, sobretot a les cel·les, a més d'arreglar les teulades, les goteres, etc”.*

Com efecte negatiu resalta el cas de la contaminació ambiental per part de la cantera, materialitzada a més amb els renous, pols, tremolors de les explosions, etc., que a vegades causen trastorns als estands del santuari.

Ja per finalitzar, just voldríem deixar caure una reflexió per a cada un dels nostres lectors: que ha estat i que és per nosaltres Monti-sion i quin futur li espera?.

¹Gaspar MUNAR M.SS.CC.: *El Santuari i Col·legi de Nostra Dona de Montission (Porreres)*, Porreres 1991, pp. 14-15.

Itinerari urbanístic. Sa Fira 96.

Festa del llibre. 1993.

L'AGRUPACIÓ CULTURAL I MONTI-SION

L'Agrupació Cultural ha acudit al Santuari de Monti-sion per celebrar-hi alguns dels seus actes ja des dels mateixos moments de la seva fundació.

L'atractiu de Monti-sion, en especial el marc inigualable de la seva clastra, s'ha aprofitat per a concerts, conferències, reunions, bautes i saraus,...

L'Agrupació, com la majoria d'entitats porrerrenques, en moltes ocasions ha elegit Monti-sion, com a indret emblemàtic on dur a terme

Geletada. 1996.

algunes de les seves activitats. Vet ací algunes d'elles, a les quals s'han d'afegir les celebracions de la Festa del Llibre, els sopars de cloenda de les darreres Lliçons de l'Agrupació i de la Festa de Sant Joan que des de fa alguns anys es celebren al santuari:

1972

22 de febrer: consta que l'AC s'ofereix al rector per a dues representacions de la comèdia *Don Ventura veranea* a benefici de Monti-sion.

28 de maig: homenatge als músics jubilats de Porreres a la clastra de Monti-sion.

17 de juny: festa fi de curs de l'AC en el santuari de Monti-sion.

1973

26 d'abril: sopar a Monti-sion per celebrar el segon aniversari de la fundació de l'AC.

1976

Proposta de reedició de l'obra de Joan Feliu *Historia del Santuario de Montesión*.

1982

18 d'abril: campanya *Tots a peu a Monti-sion*, juntament amb el Club d'Esplai.

13 de juny: *I Pujada Marató a Monti-sion*, en col·laboració amb altres entitats.

1983

10 d'abril: *Tots a peu a Monti-sion*.

23 de juny: recital de cançons a Monti-sion a càrrec de Mª Antònia Burguera i Joan Sunyer.

1985

14 d'abril: en col·laboració amb el Club d'Esplai, pujada a peu a Monti-sion.

1 de maig: participació en la III Marató de Monti-sion.

1986

4 de maig: col·laboració IV Marató Monti-sion.

1988

15 de maig: Marató a Monti-sion.

1989

21 de maig: col·laboració en les carreres de Monti-sion.

25è Aniversari de l'agrupació. 1996.

BINERBOOO!

Volem encetar una nova secció amb aquest nom. Un nom ben nostre, ben genuí, ben original. Hi posarem el que cremi més per fer un bon fogueró i fer net.

Pareix esser que l'origen d'aquesta paraula té qualche relació amb Montí-sion. Diu el diccionari (DCVB d'Alcover i de Moll) que només la diuen a Porreres i a Montuiri. També se sent dir *minervo*.

És un fogueró de festa que fan davant les cases la nit de les matances.

Al mateix diccionari ens transcriuen aquesta glosa popular:

*Es binerbo era tan gros
que arribava a ses teulades;
més de dotze carretades
i encara en sobrava un tros.*

Una deformació de la paraula Minerva? Qui sap!

Què vol dir *Minerva*? **Minerva** és el nom d'una deessa romana, la deessa de les ciències i les arts. Per influència grega passà a ser divinitat guerrera i tutora de la lli-

bertat ciutadana tot i imitant els atributs de la deessa grega Atena.

He sentit a dir que els estudiants de l'Escola de Gramàtica de Montí-sion (segles XVI-XIX) per devers Santa Catalina feien una gran foguera i cridaven "Minerva, Minerva", tot i invocant deesses paganes.

A l'Escola de Gramàtica de Montí-sion, segons l'Enciclopèdia Catalana, arribà a haver-hi dos-cents alumnes i estava dirigit per un clergue o dos i dotat pels jurats del Regne de Mallorca, i, a partir del segle XVIII, per l'Ajuntament de Porreres. Va ser suprimit el 1835 (segle XIX).

Reproducció d'un "binerbo" (o "minervo") a un carrer de Porreres.
Foto del llibre *L'Enginy de l'Oci*.

La fonda càfè

Porreres • tlf. 64 73 16

UNA ROMERIA A MONTI-SION DE PRINCIPIS DE SEGLE

Joan Barceló

CRONICA D'UNS ACTES EN DEFENSA DE L'ENSENYANÇA RELIGIOSA QUE CONVOCAREN A MOLTA GENT.

A l'any 1910, la decisió del govern espanyol de promoure una educació aconfessional i laica va provocar un allau de mitins, conferències i manifestacions a tot l'Estat. Les Illes no hi quedaren al marge. Totes les organitzacions de l'església mallorquina, moltes vegades amb una forta càrrega reaccionària, es mobilitzaren "contra l'educació sense Déu i contra Déu", segons deien als seus discursos.

A Mallorca, moltes de les iniciatives en favor de l'ensenyança religiosa anaren a càrrec del Centro

de Defensa Social. Aquesta activa associació de principis de segle havia estat fundada, durant l'any 1902, pel periodista, historiador i advocat porrerenc Joan Feliu, que havia mort el 1907.

ES PROJECTA UNA PEREGRINACIO

El clima de rebuig a les escoles civils queda precisament ben demostrat a la següent proclama, convidant a un mitin. Un de tants: *"Es precis posar amb evidència lo que són aqueixes escoles laiques, ja que n'hi ha que hipòcritament heu volen amagar. ¡Anem al mitin per manifestar que no volem confiar els nostres infants als enemics de la família, de la patria i de la societat!, ¡Abaix els que volen robar la fe als nostres infants!, ¡Visca l'educació cristiana, única que sap fer homos dignes, bons ciutadans i bons pares de família!"*

Dins aquest ambient de mobilització, la revista *"El Apostolado Franciscano"* va projectar la convocatòria d'una romeria que tendria lloc al santuari de Monti-Sion. Els escrits publicats varen ser reproduïts pel *"Correo de Mallorca"*, diari catòlic. *"El artículo ha corrido por todos los pueblos de la Isla como reguero de pólvora y con la velocidad del rayo, y en todas partes ha despertado los más lisongeros y consoladores entusiasmos. No se habla de otra cosa que de la gran romería de mayo"*, publicava amb eufòria la revista franciscana. La convocatòria de Porreres succeïa a la que, un

any abans, havia celebrat la Tercera Ordre Franciscana a Lluc.

Los pueblos que la Divina Providencia ha puesto bajo los pliegues del manto protector de la Virgen de Monte Sion, que no son pocos ni pequeños, nos acompañaran también, formando en masa en las interminables hileras de romeros que, procesionalmente y luciendo hermosísimos estandartes y banderas, subirán aquel día la santa montaña. Y de los pueblos aún más lejanos vendrán representaciones nutridísimas de Terciarios y otros fervorosos católicos, en trenes especiales. Pero donde reina indescriptible entusiasmo, desde que se tuvo noticia del proyecto, es en Porreres. Toda aquella católica y muy franciscana población, sin distinción de clases ni categorías, ha recibido con tanto agrado el anuncio de nuestra visita, se prepara de tal modo para recibir a sus hermanos de todo Mallorca, y quiere hacernos tan agradable nuestra corta estancia así en el pueblo como en el santuario.

GRANS PREPARATIUS

A Porreres, per a l'ocasió, es va formar una junta receptora de les festes de la romeria, integrada pel rector Pau Mir i altres autoritats religioses com Blai Bou, encarregat de l'oratori de Monti-Sion, Gregori Barceló, director de la germandat dels Terciariis i el prevere Bartomeu Picornell. També hi havia representants d'estaments civils com el mestre d'escola Sebastià Munar, Gabriel Barceló i Gaspar

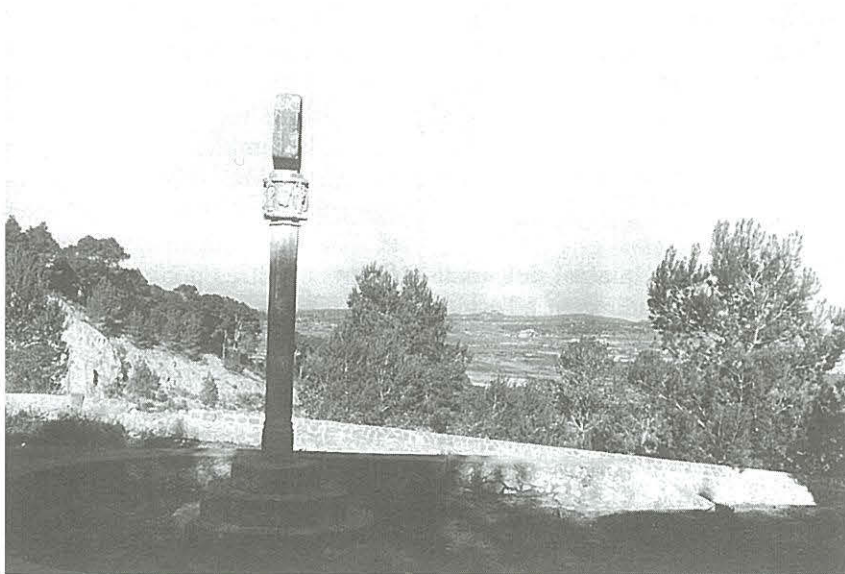
Barceló. Les Germanes Terciàries, ajudades per les atletes porrerencques Catalina Oliver, Bàrbara Mulet, Francisca Mora i Maria Mora, confeccionaren un penó de seda blanca, amb dibuix d'Andreu Nicolau, que va rebre tota classe d'elogis.

A Palma es va constituir una junta organitzadora formada pels caputxins Fidel de San Acisclo i Doroteo de Barcelona i pels senyors Joan Burgués de Zaforteza, Joan Bestard, Jaume Mayol, Miquel Salvà, Francesc Gaita, Leopoldo Losada, Jaume Pinto Pericás, Salvador Fuster, Alfredo Arozarena, Joan Palou i Mateu Fiol.

A Campos també es feu una junta de romeria presidida pel vicari Joan Ballester amb participació de tots els capellans, el notari del poble i la Congregació Mariana. Les congregacions de senyores anunciaren la seva presència a Monti-Sion, amb els seus estendarts. D'Inca, hi havia d'assistir l'Ordre Tercera, així com de Llucmajor i Montuiri. De Sóller i Consell s'anunciava la presència de nombroses representacions. Les Filles de la Puríssima de Felanitx confeccionaren, a tota pressa, un penó.

La Companyia dels Ferrocarrils de Mallorca va disposar un tren extraordinari amb preus rebaixats, amb sortida a les 5 del matí des de Palma.

Prèviament, tres dies abans, a Porreres es realitzaren actes solemnes de preparació a la professió dels 500 germans i germanes de l'ordre Terciària que havien finalitzat el seu any de noviciat. Els sermons anaren a càrrec del pare Bruno d'Igualada, superior de la residència dels Caputxins de Tarragona.

La premsa de l'època destacava que el poble de Porreres es va associar en massa a la romeria, contribuint d'aquesta manera a l'èxit. *“En la populosa villa de Porreres, desde hace ya bastantes días, veníase trabajando con entusiasmo para lograr que los peregrinos quedarán satisfechos de sus atenciones y agasajos. Y, a decir verdad, lo han conseguido.”*

Durant tot el dissabte els porrerencs anaren de tragí. Es donà la darrera passada als nombrosos preparatius i s'adornaren els carrers principals de la població.

L'entrada al poble, tant per la banda de l'estació del tren com per la carretera, estava indicada per uns arcs confeccionats amb murta, palmes i banderoles.

Aquests arcs es trobaven situats al carrer del Pou Florit, a l'església parroquial i al carrer Major. En aquest darrer s'hi podia llegir l'inscripció *¡Viva San Francisco y la Iglesia Católica!* Els carrers per on havia de passar la peregrinació s'havien adornat amb murta i palmes. Semblava un cel ras verd. A moltes cases s'havien penjat domassos. La banda de música

durant els dies previs assajava intensament les peces que s'havien d'interpretar.

El vespre abans de la diada, a l'església parroquial, el bisbe Pere Joan Campins i Barceló, va beneir solemnement el penó brodat d'or i colors amb l'escut dels Terciàris. Varen ser els padrins la senyora Maria Mulet Escarrer i Gabriel Barceló Morro. La funció religiosa va acabar amb l'investidura del cordó de terciari a unes 150 persones, entre homes i dones.

Tot era previst. A Monti-Sion, s'havia preparat un servei de menjars a càrrec de la fonda Perú, situada a la plaça de Palou i Coll, número 18, de Palma. Al preu de 2'50 pessetes es serviria sopa, dos plats, fruita, dolços, panet i vi. El segon menú, a 2 pessetes, comprenia sopa, dos plats, fruita, pa i vi. Es poria encarregar directament al fondista o a l'agència de Porreres, situada a la plaça del Mercadal número 11 o també al carrer del Pou Florit número 8. A més a més, en els números 6 i 3 del carrer del Pou Florit y al 13 de la plaça Major es

serviria xocolata per al barenar. A Monti-Sion es va entregar una cella per a guardar les coses de cada congregació.

CRONICA D'UNA ROMERIA TRIOMFAL

Abans de les quatre del matí començava a acudir gent a l'església dels Caputxins, el punt de concentració de Palma. Després d'escoltar missa, unes 500 persones anirien a prendre la llarga filera de vagons del tren extraordinari que els havia de dur fins a Porreres. A les cinc i quart la màquina se va posar en marxa, entre els himnes dels pelegrins. El tren només va fer dues aturades: una a Santa Maria del Camí, on pujaren 30 expedicionaris més i l'altra a Montuïri, on va recollir a 28 romeus. Després de dues hores i mitja de camí el tren entrava en agulles a l'estació de Porreres, on seria rebut per una comissió de regidors presidida pel batle, Jaume Mora. També esperaven la Filharmònica Porrerenca i un gran número de persones que havien vingut dies abans a Porreres.

La diada de romeria va resultar triomfal. Obria la marxa cap a l'església la creu parroquial i el penó de l'Ordre Tercera de Porreres, seguia la comitiva i les representacions franciscanes de Costitx, Artà, Santa Maria, Consell, Inca, Montuïri, Vilafranca, Lluçmajor, Campos, Felanitx i altres pobles. També hi eren presents altres congregacions de Lluçmajor, Campos i Felanitx, pobles que aportaren un gran contingent de romeus. Hi anaven després les Germandats de Palma també amb un nou penó, inacabat per cert, que era portat per Joan Bestard, assistit pel coronel d'enginyers retirat Angel Rossell i pel tinent coronel de cavalleria Alfredo Arozarena, que anaven d'uniforme. A continuació desfilava la Capella Seràfica, la banda de música de Porreres, el clergat parroquial i la junta organitzadora. El pas de la comitiva va ser presenciat per un públic nombrós.

La Parròquia va quedar plena del tot. El bisbe Campins va celebrar la missa i la Capella va cantar peces d'Haller, Millet, Candi, Calduch i altres. A la sortida, una gran repicada de campanes servia per avisar que en breus moments la romeria prendria la marxa.

A MONTI-SION

A les deu i mitja es tornava organitzar la peregrinació pujant, davall una calorosa sovellada de maig, a Monti-Sion. A la barraqueta del tren de la carretera de Lluçmajor s'hi juntaren els romeus vinguts més tard des de Sa Pobla i Inca. Poc després de l'arribada dels pelegrins es celebrà l'ofici dins la claustra, a un altar provisional. Al sermó, el pare Bruno d'Igualada va intentar demostrar la necessitat d'educar al poble conforme als preceptes de l'Església.

A continuació, tots els assistents es varen aspargir pel puig, *"admirando los magníficos panoramas que se ofrecían a la vista. La mayoría de los peregrinos, formando grupos, comían en el bosque, a la sombra de los pinos. En una fonda instalada en el oratorio sirviéronse también suculentas comidas"*.

Després del dinar es tornaren a reunir tots al claustre, cantant-se un trisagi popular. El reverend P. Fornés, franciscà, pronunciaria un encès sermó sobre l'acte que s'estava celebrant. Es va llegir, a continuació, una professió de fe i un telegrama del Papa Pius X, enviant la seva benedicció, que va ser molt aplaudit. Una vegada cantat l'himne de la trobada, el bisbe Campins va dirigir la paraula als reunits. Manifestà la seva satisfacció al veure congregada al puig aquella gran generació de devots. Per doble motiu, digué: per que havia estat rector de Porreres i autor de la reparació realitzada a l'església del santuari, amb la qual cosa -va afegir- "em vaig proposar reunir aquí contínuament a molts de pelegrins, propòsit que ara veig realitzat amb molt de gust". Com és de suposar, el bisbe va ser aplaudit per llarg.

Seguidament tots plegats iniciaren el retorn a Porreres i després, en el tren especial, fins a Palma. L'acomiadament dispensat als pelegrins va ser molt afectuós.

El bisbe, que realitzava la visita pastoral pels pobles, també se'n va anar amb el tren, essent acomiadat als sons musicals de la *Marcha de Infantes*. A Montuiri va fer el tren una aturada devallant-hi Pere Joan Campins, que es traslladava en aquells instants al poble veí. A l'estació va ser rebut per les autoritats locals. El tren continuaria cap a Ciutat, parant novament a l'estació de Santa Maria.

El "Correo de Mallorca", diari catòlic, publicà nombrosos escrits com el que reproduïm aquí de la manifestació de Monti-Sion.

**Llorenç
Cerdà
Mora**

Carrer Major, 75 - 2º A
Tel./Fax 64 79 11

Venda de Bolets

INFORMACION

¡A Montesión, mallorquines!

Bajo esto título publica nuestro colega «El Apostolado Franciscano» las siguientes líneas, que por sobra de original no hemos podido copiar antes.

«El día 22 del presente mes es el señalado para la gran peregrinación organizada por la Orden Tercera Franciscana de Palma y es la que podrán tomar parte todas las asociaciones católicas de la Isla. Habiendo salido de «El Apostolado» la primera idea, nos parecerá faltar a nuestro deber si no hicésemos ahora un llamamiento general a los católicos invitándoles a tomar parte activa en aquel hermoso acto del que tanta gloria ha de resultar para Dios y tanto bien se ha de seguir para la patria de nuestros amores.

Por esto nos dirigidos a todos, sin distinción y les declinamos: ¡A Monte Sión, mallorquines! a dar señales de vida católica y hacer una manifestación más que, juntándose a las landmerables que se están haciendo en toda España, y a las gloriosísimas que ya se han hecho en Mallorca, hagan para siempre imposible la reapertura y existencia de escuelas sin Dios en el bendito suelo español.

¡A Monte Sión, mallorquines! a consolar al Papa, mandándole, desde allí, un telegrama de inquebrantable adhesión a sus doctrinas y enseñanzas y a decirle que en España tiene, no un puñado de hombres resueltos y decididos sino a la casi totalidad del pueblo español; que quiere vivir y quiere morir abrazado a la cruz de Cristo y a la fe que nos legaron nuestros padres y que él representa y que antes nos dejaremos hacer trizas que dejar de gritar con toda fuerza de nuestros pulmones *queremos el retorno absoluto a la unidad católica con todas sus consecuencias.*

¡A Monte Sión, mallorquines! a postrarnos humildemente a los pies de la gran Madre de Dios, Patrona de las Ordenes Franciscanas y madre tierna de todos los españoles; a Monte Sión a

decir a la «Vencedora» de las heregías de todos los tiempos que nos acordamos de los Leandros y Recaredos; de San Ferrnando y de Jaime el Conquistador; de los Reyes Católicos y de toda aquella pléyade de santos y de sabias, de hombres grandes y extraordinarios que por espacio de tantos siglos han mantenido enhiestas y cruzadas las banderas inmaculadas de la religión y la patria, haciendo morder el polvo a todos los enemigos de Dios y del nombre español. A Monte Sión, a decir a la Virgen Madre, que nos acordamos de nuestra pasada grandeza, y que al contemplar ahora, con lágrimas en los ojos, a nuestra querida y amada patria convertida en un montón de ruinas morales y materiales por un puñado de malos hijos, no podemos ni queremos sufrir por más tiempo tamaña ignominia, y que la queremos tomar a ella por Capitana y Generalísima de nuestros ejércitos moralizadores, exculpiendo su glorioso nombre en nuestras banderas y jurando no volver la cabeza atrás hasta haber logrado restaurar todas las cosas en Cristo.

¡A Monte Sión, mallorquines! sin fijaros en la materialidad del santuario ni si hay o no más o menos devoción a la veneranda imagen de parte de los pueblos. Las imágenes de la Sma. Virgen no son más que retratos más o menos perfectos, representaciones de una misma madre y para los buenos hijos todos los retratos de su madre son buenos y hermosos.

Pero la imagen de Monte Sión es hermosísima y el santuario, también, máxime después de la restauración de mismo hecha por el ilustre prelado que hoy tan dignamente rige, por voluntad de Dios, los destinos de la diócesis de Mallorca.

A Monte Sión, pues, católicos mallorquines, nobles descendientes de don Jaime el Conquistador; a Monte Sión a dar un testimonio más de vuestra inquebrantable y católica fe. Dios lo quiere.

La Redacción.

ELS CAMINS QUE ENS HAN DUIT A MONTI-SION. EVOLUCIÓ DE L'ACCESSIBILITAT AL SANTUARI DE MONTI-SION

Josep Palerm Melià
Gabriel Roig Bausà

Amb motiu de la publicació d'aquest número especial dedicat a Monti-sion, ens pareix convenient tractar un tema de caire geogràfic. En aquest cas, els diferents camins que han conduït al santuari.

Un fet bastant clar és que al llarg de la història hi ha hagut una sèrie d'itineraris per accedir al puig. Tot i no tenir gran disponibilitat d'informació sobre aquest tema, podem afirmar amb tota seguretat que hi ha hagut tres camins per arribar a Monti-sion, tot i que n'hi podria haver hagut d'altres dels quals en aquests moments no en tenim constància.

Començarem per l'actual camí. Podem dir que es troba en bon estat i que disposem de més informació i, a més, detallada, per parlar de la seva història. Aquest camí, segons Gaspar Munar a la seva obra *El santuario y colegio de nuestra señora de Montesión*, fou construït *gracias a la iniciativa del Ecónomo, señor Adrover, secundada con gran entusiasmo por todo el pueblo, en 1954, quedó convertido en una nueva y cómoda carretera asfaltada, que bordeando la colina nos lleva suavemente a la plaza del Santuario*. Des de llavors s'han duit a terme altres tipus de reparacions a aquest camí, com per exemple *El Proyecto de reposición de afirmado asfáltico del primer kilómetro del camino de Montesión*, projecte realitzat per l'enginyer de camins i ponts Andrés Parietti Lliteras a l'any 1971.

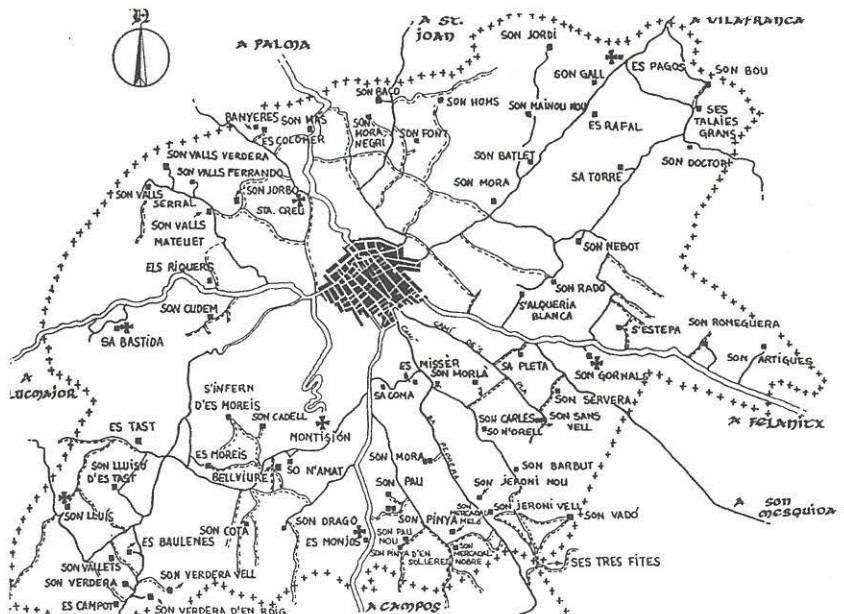
De l'antic camí de Monti-sion (el camí anterior a l'actual), també en tenim dades com poden ser alguns trams que es poden localitzar amb tota facilitat. Gaspar Munar, a l'obra citada, afirma: *el antiguo camino de Montesión era bastante áspero y casi impracticable para los modernos vehículos*.

Per altra banda tenim també constància d'un camí encara més vell que l'anterior i del qual el 1894 Joan Feliu i Jaume a la seva obra *Noticias históricas sobre el Santuario de montesión de Porreras*, en diu: *el camino que conducía al Santuario debió de ser muy escabroso; de él sólo quedan hoy simples vestigios y aún es conocido con el nombre característico de camino "dels gats"*.

Aleshores tenim una gradació de tres camins (com a mínim); el primer i el més antic és del qual en tenim menor informació: el camí "dels gats". En segon lloc tenim el camí anterior a l'actual i del qual encara en conservam alguns trams. En darrer lloc tenim el present camí de Monti-sion, construït l'any 1954 amb l'ajuda de tot el poble de Porreres.

El motiu de la substitució dels diferents camins, possiblement vengui explicat per l'adaptació de les necessitats de cada època.

Conclourem fent esment de la importància que ha tenguut el Santuari pels porrerencs que, fins i tot ha tenguut, des de sempre, un camí propi per accedir-hi a partir de la vila de Porreres.

PER RACONS DE MONTI-SION...

Joan Oset

L'altre dia vaig sentir pel cafè que la revista Llum d'Oli volia fer un especial dedicat a Monti-sion. Tot d'una vaig pensar que m'havia arribat l'hora de col·laborar-hi per primera vegada en la meua vida.

Jo som d'aquests que m'agrada tant la revista que sempre la llegesc tota de cap a peus, però sempre hi trob el mateix defecte, que és massa seriosa i que hi manquen més articles de pinyol vermell. Per això m'he decidit a escriure aquestes línies, ja que Monti-sion a més de tenir totes les coses que ens

agraden tant als porrerencs, en té d'altres de ben sucoses.

El dia de la festa, quan érem més petits, amb el sol a punt de pondre, quants no hem fet el beneït esperant que els companys del grup es fessin enfora, per aturar-nos a una de les voreres i fer una besada innocent, una tocada d'anca o simplement una estreta de mà a la parella de torn d'aquell dia?

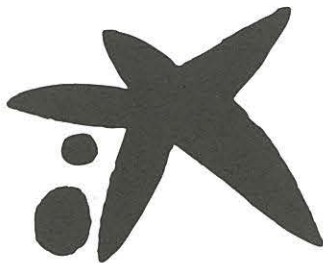
Quants d'aquests mortals, joves i més vells del nostre poble, no hem fet qualque escapada pels racons, els pinars o l'esplanada del Santuari per tocar les primeres cuixes o fer les primeres besades contemplant la lluna plena d'un mes qualsevol?

I quants n'hi ha que no hi hem pujat algun cop amb la moto, o amb el cotxe de

més grandets, amb la intenció de fer un passeig, de "xerrar" una miqueta i de conèixer-nos un poc més, tot contemplant els estels?

Segurament, la gran majoria dels porrerencs podríem descriure les sensacions que hom sent en aquestes circumstàncies, i si no facem memòria. No recordeu les "pessigolles" que sentíeu en pujar per la carretera de Monti-sion? Jo record, com si fos ara, l'excitació que em produïa la pujada, cada volta augmentava el meu desig i em servia també per establir el primer contacte carnal; érem ben conscients que no hi anàvem només a mirar els estels sinó que en trauríem alguna cosa més: les primeres carícies, els primers jocs sexuals, o els primers gemecs de plaer...

Per tant, crec que, si trescam en les profunditats del nostres "cors", hi trobarem Monti-sion. Només per això ja hauríem de donar gràcies a la marededéu, que deu haver passat moments deliciosos contemplant i assaborint aquests "encontres".

"la Caixa"

C/ Hospital, 5 Porreres

**PUB RESQUILLS
ES TRUI DE PORRERES**

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

LA GENT DIU...

Hem fet una volta pel poble i hem demanat:

- 1r.- Què és per vós Monti-sion?
2n.- Què trobau que li sobra?
3r.- Què trobau que li falta ?

Les persones escollides, com veureu són d'edat diferent, ja que així podrem entreveure quina és a *grosso modo*, l'opinió sobre Monti-sion des de diferents sectors de la nostra població. La majoria dels enquestats ho han fet sense posar cap mena d'impediment. Altres ens han donat la seva opinió però no s'han deixat fotografiar. A tots ells i elles moltes gràcies per la seva col.laboració.

Francisca Oliver

- 1^a.- *Monti-sion ho és tot.*
2^a.- *Oh! hi vaig anar fa poc i feia més de vint anys que no hi anava: quan vaig veure aquella tallada que li han fet quasi me vaig acubar.*
3^a.- *Anar tapant el clot.*

Magdalena Barceló Oliver

- 1^a.- *Les festes de quan era nina.*
2^a i 3^a.- *Li sobra allò que li falta: la muntanya.*

Mª Jesús Sanpedro

- 1^a *Una ermita per anar-hi a passar una estona. Hi anava molt a passejar.*
2^a i 3^a.- *Està bé.*

Maria Mora Llaneras

- 1^a.- *És lo més gran de Porreres!*
2^a.- *La gravera*
3^a.- *Una bona conservació.*

Joan Picornell Manresa

- 1^a.- *Monti-sion sempre ha estat Monti-sion. Com més va més l'estim!*
2^a i 3^a.- *Repoblar el puig.*

Antoni Martorell Cerdà

- 1^a.- *És el símbol de Porreres. Sense Monti-sion no pareixeria Porreres.*
2^a i 3^a.- *S'ha de menester una bona inversió i poder fer un bon restaurant. Donaria vida al poble.*

Miquel Barceló

- 1^a.- *El primer que me ve al cap és el mateix que a qualsevol jove... És un símbol pel poble i ho demostra la construcció que feren tots plegats de la carretera.*
2^a.- *La gravera i la brutor.*
3^a.- *Fet net i aprofitar millor les instal.lacions.*

Pau Heitzmann Barceló

- 1^a.- *Un lloc par anar a passejar.*
2^a.- *Brutor i la gravera.*
3^a.- *Tenir els banys nets i fer un parc amb moltes coses per jugar.*

Jaume Trobat

- 1^a.- *El puig de Porreres.*
2^a.- *Res.*
3^a.- *Res*

Sebastià Barceló

- 1^a.- *Ho és tot!. Jo me vaig criar a Lluc i la Mare de Déu ho és tot!*
2^a i 3^a.- *Un bon restaurant. Hi fa falta una bona inversió.*

Tomeu Barceló Oliver

1ª.- És un puig especial pels porrerencs. Allà on es reuneixen per fer festes i dinars.

2ª.- La gravera i molta brutor.

3ª.- Reformar un poc, fer net i no embrutar tant.

Apl. Iònica Barceló Nicolau

1ª.- Que hi ha la Mare de Déu. Que ens ho sentim nostre perquè és de tots.

2ª.- La gravera

3ª.- Posaria un restaurant més animat. La gent hi aniria més.

Caterina Gornals

1ª. Monti-sion és el nostre puig. Hi vaig a jugar amb els amics de l'escola per Sant Antoni i per la festa de Monti-sion sempre me compren un llibre i una jogueta. El mes de juny hi he de combregar i hi faré la festa.

2ª. La gravera i la brutor que hi ha pel bosc.

3ª Que estigui més net.

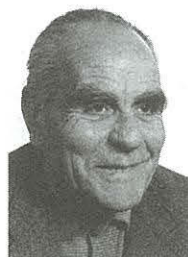

Maria Mesquida

1ª. És un santuari religiós, de pregària.

2ª No li sobra res.

3ª Coses materials no n'hi falten. Li falta el silenci de la gent en els actes religiosos.

Jaume Barceló

1ª És el nostre santuari on hi ha la mare de Déu de tots els porrerencs.

2ª Res

3ª Res

Antoni Julià

1ª Un forat a dins el puig que es veu des de Cabrera, o dit d'una altra manera, la vergonya dels porrerencs vista de dins la mar. Ja més seriosament, és el nostre signe d'identitat. Tothom coneix Monti-sion.

2ª No li sobra res.

3ª Li falta embelliment. Està un poc deixat de mans.

Bar Pub
ES FAROLET

L'Almoïna, 58 - PORRERES

TOT PER L'ESPORT

ESPORT
BM
SABATES

Qualitat i moda en sabates

L'Almoïna, 19
07260 Porreres

Tel. 16 82 76

GOIGS Á LA MARE DE DEU DEL PUIG DE MONTI-SION

Aquest goig, va ser escrit pel poeta pollencí, Miquel Costa i Llobera el 1892, dedicats a la mare de Deu de Monti-sion, amb motiu de l'inaguració de les obres de restauració del santuari, cal recordar la gran amistat entre l'autor i el bisbe Campins, que aleshores era rector de Porreres. El text està copiat del llibre del cronista porrerenc Joan Feliu, així com el va publicar al seu llibre el 1893.

Vostra bondat essent tanta,
Que à tal poder correspòn;
Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Vos, de Jesús essent Mare,
Sou Mare del meteix Deu;
Mare nostra sou encare
Perqu' Ell morint vos hi feu.
Si el cor del poble vos canta,
Un cor de mare respòn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Per l'inimich sou terrible
Del poble vera Judith;
Sou fortaleza invencible,
Torre excelsa de David.
L'infern devant vos s'espanta,
De Deu mística Siòn,
-Vos invocam, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Sou el pujol dels aromes,
El rosser del Jericó.
Sou el lliri de les comes,
L'hort tancat de Salomó;
Nou paradís que Deu planta
Y al nou Adám correspòn...
-Vos invocám, Verge Santa
del puig de Monti-Siòn.

Abre del fruyt de la vida,
Arca de Deu, viu altar.
De Jessé vara florida.
Clara estrella de la mar,
Miray que Deu abrillanta,
Auba del sol que no's pòn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Riu abundós de dolsura,
Font signada en castedat,
Comparada ab la llum pura
La vencéu en netedat.

Vostron mirar mals decanta
Y de les gracies dispòn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

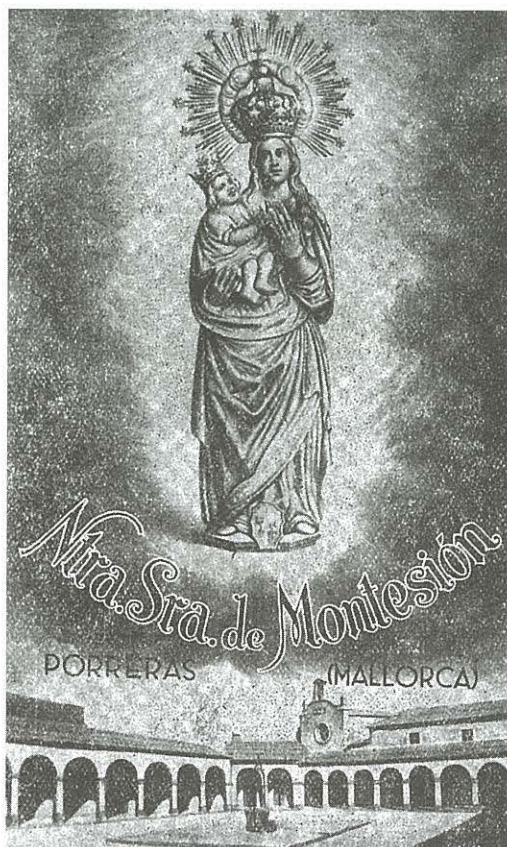
Sou consol del trist que plora,
Remey sou de qui pateix,
Esperansa á qui'us implora
Orde y pau á qui gaudiex.
Sou melodia qu'encanta
Per hontsevulla ressòn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Vos aclaman y serveixen
Esperits angelicals,
Y tots els Sants vos rendeixen
Les corones inmortal
De l'altura més geganta
No hi haurà qui vos destròn...
-Vos invocám, Verge Satna
Del puig de Monti-Siòn.

¡Oh Reina! ja qu'á Porreres
Per trono aquest puig teniu,
Aqueixes terres fruyteres
Amparau y benehiu:
May s'hi arrelli mala planta,
May la discordia hi retròn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-Siòn.

Vostro sempre sia el poble,
Com altre temps cristià,
Y així venturós y noble,
Honrat y fort pujará,
La vostra má sempre aguanta
Al poble que vos respòn...
-Vos invocám, Verge Santa
Del puig de Monti-siòn.

Miquel Costa i Llobera

RECORDA: TOTES LES EMERGÈNCIES EN UN MATEIX TELÈFON.

ACCIDENT DE TRÀNSIT,
INCENDI FORESTAL,
COR, INGRÉS URGENT
L'HOSPITAL, ROBA,
ATRACAMENT, VICI,
ACCIDENT DOMÈSTIC,
INCENDI, NAUFRAGI,
PREMATUR, ESFOC,
ESCÀNDOL PÚBLIC,
DE DOMICILI, ASSAULT,
TORRENTADA, INFLAMMABLE,
EXPLOSIÓ DE GAS,
LABORAL, TEMPESTAT,
LLAMPS, ROBATORI, R
MUNTANYENC, ACCIDE
MORTIU, RESCAT MAR
ACCIDENT AERI, AGRESSI
MATEIX, BREGA
MATEIX, BREGA
MATEIX, BREGA

112
UUDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

ACCIDENT DE TRÀNSIT,
INCENDI FORESTAL, ATAC DE
COR, INGRÉS URGENT A
L'HOSPITAL, ROBATORI,
ATRACAMENT, VIOLACIÓ,
ACCIDENT DOMÈSTIC, SUÏCIDI,
INCENDI, NAUFRAGI, PART
PREMATUR, ESFOC,
ESCÀNDOL PÚBLIC, VIOLACIÓ
DE DOMICILI, ASSAULT, ASSASSINAT,
TORRENTADA, INFLAMMABLE, VIOLACIÓ,
EXPLOSIÓ DE GAS, LABORAL, TEMPESTAT,
LLAMPS, ROBATORI, R
MUNTANYENC, ACCIDE
MORTIU, RESCAT MAR
ACCIDENT AERI, AGRESSI
MATEIX, BREGA
MATEIX, BREGA

112
UUDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

LES 24 HORES DEL DIA
GRATUÏT I MULTILINGÜE

GOVERN BALEAR

Conselleria de la Funció Pública i Interior

Quinta del 51 a l'escala de Monti-Sion. Ara fa 47 anys.